

SVĚTLO

48. ČÍSLO / XI. ROČNÍK

8 Kč (12 Sk)

30. LISTOPADU 2003

Z obsahu:

Ty jsi mé útočiště

Katecheze Jana Pavla II.
při generální audienci
12. listopadu 2003
- strana 2 -

Buďte bdělí!

- strana 4 -

Před naplněním dějin, které očekáváme

François Reckinger
- strana 5 -

Tradiční latinská mše je „silným nástrojem nové evangelizace“

Rozhovor s generálním
představeným bratrstva
sv. Petra P. Devillersem
- strana 9 -

Kulturní boj po francouzsku (3)

Proticírkevní praktiky
III. republiky
- strana 10 -

Manželství - cesta ke svatosti

Svatá manželství - zaned-
baný úsek církevních dějin
- strana 12 -

Potraty

jsou neobhajtelné

Dr. Jiří Karas, poslanec
- strana 13 -

Bašta Pána Boha (46)

Četba na pokračování
- strana 14 -

Ty jsi mé útočiště

Žalm 141 z prvních nešpor neděle 1. týdne

3. října 1226 svatý František z Assisi umíral: jeho poslední modlitbou byl právě žalm 141, který jsme právě vyslechli. Svatý Bonaventura připomíná, že František „propukl ve zvolání žalmu: *Hlasitě k Hospodinu volám, hlasitě ho zapřísahám*, a recitoval ho až do posledního verše: *Obklopí mě spravedliví, až se mě ujmeš*“ (Leggenda maggiore, XIV, 5 in: Fonti Francescane, Padova - Assisi 1980, s. 958).

Naléhavé volání o pomoc

Žalm je naléhavou modlitbou, sestavenou z řady sloves vyjadřujících úpěnlivou prosbu, adresovanou Hospodinu: *hlasitě volám, vylévám svou starost, vypravuji svou tíseň* (v. 2-3). Ve střední části žalmu převládá důvěra v Boha, který není lhostejný k utrpení věřícího (srov. v. 4-8). Tímto počínáním se svatý František ubíral vstříc smrti.

Bůh je zde vyzván jako „Ty“, jako osoba, která poskytuje jistotu: *Tys mé útočiště, ty znáš mou cestu*, to znamená průběh mého života, pouť poznamenanou touhou po spravedlnosti. Na této cestě mi ovšem bezbožní nastražili léčku (srov. v. 4). Je to typický obraz převzatý z lovecké scény, který se v žalmových prosbách často vyskytuje, aby naznačil nebezpečí a nástrahy, jimž je spravedlivý vystaven.

Zoufalá situace prosebníka a jeho naděje

Tváří v tvář této úzkosti vysílá Žalmista jakoby poplašný signál, aby Bůh uviděl jeho situaci a zasáhl: *Pohleď napravo a viz*.⁽¹⁾ Podle východního obyčeje v soudním procesu po pravici stávala osoba obhájce nebo svědek obhajoby anebo v případě války tělesná stráž. Věřící je tedy sám a opuštěný, *nikdo nemá na mě ohled*. Proto vyslovuje úzkostné konstatování: *Nemám se*

kam utéci, nikdo se nestará o můj život (v. 5).

Bůh je jediná jistota

Inned nato se zvedá volání naděje, která sídlí v srdci prosebníka. Od této chvíle jedinou ochranou a jedinou účinnou blízkostí je blízkost Boží: *Tys mé útočiště, můj úděl v zemi živých* (v. 6). „Úděl“ nebo „příděl“ v biblické řeči je dar zaslíbené země, znamená Boží lásky vůči jeho lidu. Hospodin zůstává vždy posledním a jediným základem, o který je možno se opřít, jedinou životní možností, poslední nadějí.

Žalmista ho vyzývá s naléhavostí, protože *je tak zbědovaný* (v. 7). Prosí ho, aby zasáhl a zpretrhal jeho řetězy ve vězení opuštěnosti a nepřátelství (srov. v. 8) a vyvedl ho z propasti zkoušky.

Chvála a díkůvzdání

Jako v jiných prosebných žalmech závěrečnou perspektivou je vzdávání diků, které přednáší Bohu po vyslyšení: *Vyved mě ze žaláře, abych chválil tvé jméno* (tam.). Až bude zachráněn, odebere se věřící, aby děkoval Hospodinu v liturgickém shromáždění (srov. tam.). Obklopí

ho spravedliví, když uslyší o záchraně bratra, jako by to byl dar i pro ně.

Tato atmosféra by měla plynout také v křesťanských obřadech. Bolest jednotlivce má nacházet ohlas v srdcích všech; stej-

ně tak radost jednoho každého by mělo prožívat celé společenství prosebníků. Neboť *je dobré a milé, když bratři bydlí pospolu* (Ž 132,1), a Pán Ježíš řekl: *Kde jsou dva nebo tři shromážděni v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich* (Mt 18,20).

Křesťanská interpretace

Křesťanská tradice aplikovala žalm 141 na pronásledovaného a trpícího Krista. Z tohoto pohledu světlý střed žalmové prosby se proměňuje ve velkonoční znamení na základě slavného vyústění Kristova života a našeho určení vstát spolu s ním. Potvrzuje to sv. Hilarius z Poitiers, slavný církevní učitel čtvrtého století ve svém Traktátu o žalmech.

Komentuje latinský překlad posledního verše žalmu, který hovoří o odměně prosebníka a o očekávání spravedlivých: *Me expectant iusti, donec retribuas mihi*. Svatý Hilarius vysvětluje: „Apoštol nás učí, jakou odměnu dal Otec Kristu: *Bůh ho povýšil a dal mu jméno, které je nade všechna jména, takže při jménu Ježíš musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat: Ježíš Kristus je Pán* (Fil 2,9-11). Toto je odměna: Tělu, které přijal, je dána věčnost v Otcově slávě.

Co tedy mohou očekávat spravedliví, nás učí sám apoštol, když říká: *My máme pravou vlast v nebi, odkud také s touhou očekáváme Spasitele Pána Ježíše Krista. On promění naše ubohé tělo, aby nabylo stejné podoby jako jeho tělo oslavené* (Fil 3,20-21). Spravedliví ho totiž očekávají, aby je odměnil a připodobnil je slávě svého těla, které je blahoslavené na věky věků. Amen.“ (Pl 9,883-837)

L'Osservatore Romano
13. listopadu 2003
Mezitimulky redakce Světla

⁽¹⁾ Italský překlad se zde liší od lat. originálu i českého překladu: *Hledím napravo a vidím*.

EDITORIAL

Nový občanský rok, spojený se změnou letopočtu, začne až za měsíc jako obvykle s velkou pompou, ačkoli většina těch nejhlučnějších oslavovatelů by ani nedokázala vysvětlit proč. Je to ve skutečnosti zcela nahodilé, že se ve světě prosadil právě první den měsíce ledna jako začátek nového občanského roku. Jsou však velké skupiny lidí, které začátek nového roku slaví ve zcela jiné dny. Platí to především o příslušnících velkých nekřesťanských náboženství. Je zajímavé, že zpravidla se o tomto začátku jejich nového roku zmiňují i sdělovací prostředky, protože tento začátek bývá spojen s náležitou obřadností. To, co platí o velkých náboženstvích, platí vlastně i o křesťanství, snad jen s tím rozdílem, že jeho „nový rok“ ostatní společnost pře-

chází bez povšimnutí, protože ani samotní křesťané ho nijak nedávají najevo. A přece je nový církevní rok ze všech nových roků ten největší a nejvýznamnější. Novoroční přání by si proto křesťané měli navzájem vyměňovat nikoliv kolem Silvestra, ale už o první adventní neděli. Lidé tohoto světa si k novému roku, podobně jako při mnoha jiných příležitostech, přejí „hlavně zdraví“, ale myslí přitom také na peníze a vůbec na pozemský blahobyť. Co většího bychom si jako věřící měli přát ze srdce navzájem na začátku svého roku, ne-li právě křesťanské „zdraví“, které není nic jiného než opravdová **svatost života**. To je přece hlavní a jediný cíl a smysl, ke kterému nás dobrý Bůh v prožívání církevního roku vede.

Pokračování na str. 4

Výstraha Boží lásky

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

*Až to začne, vzpřimte se,
blíží se vaše vykoupení*

Hospodin je dobrý a dokonalejší, proto ukazuje hříšníkům cestu.⁽¹⁾ Žalmistova slova jsou pro tebe velkým povzbuzením. Měj je na mysli, když dnes uslyšíš z Pánových úst předpověď o velkých pohromách a zkáze. Mluví o nich předem z lásky k tobě a ke všem lidem, protože nechce smrt hříšníka, nýbrž aby se obrátil a byl živ. Pros Ducha Božího, aby ti pomohl odpoutat se ode všeho, co by mohlo narušovat tvé setkání s Pánem a bránit přijetí jeho láskyplného poučení.

Nebeské mocnosti se zachvějí a lidé budou zmírat strachem. Všechno, co vypadá tak vznešené, neotřesitelné a věčné, zhroutlí se pojednou jako domek z karet. Naplňuje tě smutkem taková představa? Pán nemá v úmyslu tě zarmoutit, ale naopak, chce ti dát velkou útěchu a důvod k nejvyšší radosti. To, o čem Pán mluví, je tajemství přechodu z časnosti do věčnosti. On nemluví o **konci**, ale o novém **začátku**. Aby mohlo nastoupit *nové nebe a nová země*, musí ustoupit vše, co je podrobno času. S ním se také otřesou a definitivně zhroutlí všechny ty nepravé hodnoty, které si na časnosti postavili ti, kdo zapominají na Boha jakožto hodnotu nejvyšší a absolutní. Nečekej, až tě tento konec věci náhle překvapí. Až se vrátíš od Pána do svého prostředí, rozhlédni se po všech věcech kolem sebe. Obklopuje tě mnoho takových, které máš rád? Jak se s nimi rozloučit, aby z toho nevzešel smutek, ale radost?

Kde je tvůj poklad, tam je i tvé srdce.⁽²⁾ Zůstává tvé srdce u samotných časných věcí, nebo za nimi hledá Pána? Hledáš-li za vším jeho, jsou pro tebe jako hustý závoj. Spadne-li tento závoj, pak spatříš Pána tváří v tvář. Proč bys měl takové zábrany litovat? *Až to všechno začne*, budeš mít všechny důvody vzpřimit se a radovat, protože se *blíží tvoje vykoupení*.

Slyšíš dobře. Z tohoto zajetí, ve kterém tě chtějí držet věci a tento svět, jsi byl vykoupen, tak jako se vykoupí ti, kteří upadli do otroctví. Byl jsi vykoupen za vysokou cenu. Záleží nyní na tobě, zda se do tohoto zajetí sám dobrovolně nevracíš.

Nedávej se ukolébát potěšením, kterými se ti podbízí tělo, svět a ďábel a kte-

ré tě tak připravují o potřebnou bdělost. Zvažuj dobře vše, na čem ulpívá tvé srdce, s čím se spojuje tvá duše, a zkoumej: Kde je přitom tvůj Pán? Směřuješ tak stále blíže k němu, nebo se od něho vzdaluješ? Nebo se ti už dokonce zcela ztratil z dohledu? To by předznamenávalo tvé neštěstí, protože v takovém postoji by tě konec časnosti nenaplnil radostí, nemohl bys *uniknout a obstát*, ale *zmíral bys strachem a očekáváním toho, co přijde na tento svět*.

Přijde to totiž znenadání. Neber si příklad z lidí tohoto světa. Pán výslovně varuje, že budou náhle překvapeni jako za dnů Noemových, *kdy nic netušili, až přišla potopa a všechny zachvátila*⁽³⁾. Ten den přijde *náhle jako past*. Přijmi proto jeho upozornění jako výstrahu lásky. Není snad sama skutečnost, že sestoupil od Otce, aby ti předem oznámil, důkazem jeho božské lásky a hlubokého zájmu o tvé časné i věčné blaho? Chce tě mít už zde na zemi ve své společnosti a očekává od tebe, že i ty budeš horlivě šířit jeho výstražný hlas a staneš se pro své bližní příkladem *bdělosti*, která zachraňuje.

Bdít znamená totiž jako neztrácet Pána ze zřetele, aby tvé srdce *nebylo zatíženo nestřídým užíváním věcí a starostmi o živobytí*. Jen si vzpomeň, co jsi slyšel již na začátku jeho působení: *Nepěčujte úzkostlivě: Co budeme jíst? Co budeme pít? Do čeho se oblečeme? Po tom všem se shánějí pohané.*⁽⁴⁾ Nejsi toho denně svědkem? Nejen že se po tom sami shánějí, ale ještě neodbytně shánějí druhé, aby se k nim připojili, a přesvědčují je, aby se sháněli i po tom, co ve skutečnosti nepotřebují. Nedovol světu, aby svým vynalézavým způsobem dráždil tvou žádostivost po časných věcech jen proto, aby ses mohl honosit tím, co máš. Nenechej se ukolébát a prohlédni nepřítelovu léčku. Odejdi z jeho školy a odvrhni pýchu světa, kterou ti tak podle ponouká. Obrať se celým svým srdcem co nejdříve ke svému Mistru a Pánu, který *pokorné vede k správnému jednání, pokorné učí své cestě*.

Přijmi jeho radu: *Buďte bdělí a modlete se v každý čas*. Využij pomoc, kterou ti Ježíš tak velkodušně nabízí a nepřestávej se modlit: *Ukaž mi své cesty, Pane, poučuj mě o svých stezkách. Veď mě ve své pravdě a uč mě, neboť Ty jsi můj Bůh, můj Spasitel.*⁽⁵⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ resp. žalm 24; ⁽²⁾ Mt 6,21; ⁽³⁾ Mt 24,39;

⁽⁴⁾ Mt 6,31n; ⁽⁵⁾ resp. žalm 24

Liturgická čtení

1. čtení - Jer 33,14-16

Hle, blíží se dni - praví Hospodin - kdy splním sliby, které jsem dal o Izraelovu a o Judovu domu.

V ty dny, za toho času vzbudím Davidovi zákonitý výhonek, který bude uskutečňovat právo a spravedlnost na zemi. Za těch dnů dojde Juda spásy a Jeruzalém bude bydlet v bezpečí. To je jméno, kterým ho budou nazývat: „Hospodin je naše spravedlnost.“

2. čtení - 1 Sol 3,12-4,2

Bratři! Ať ve vás Pán rozhojňuje stále více lásku jednoho k druhému i ke všem lidem, jako ji i my máme k vám. Ať posilní vaše srdce, abyste byli bezúhonní a svatí před Bohem, naším Otcem, až přijde náš Pán Ježíš se všemi svými svatými. Nakonec pak vás, bratři, prosíme a napomínáme v Pánu Ježíši: jak jste se od nás naučili, že máte žít, abyste se líbili Bohu, a jak i žijete, tak ať v tom vynikáte ještě více. Víte přece, které příkazy jsme vám dali z moci Pána Ježíše.

Evangelium - Lk 21,25-28.34-36

Ježíš řekl svým učedníkům:

„Budou znamenání na slunci, na měsíci i na hvězdách, na zemi úzkost národů, bezradných nad hukotem a příbojem moře; lidé budou umírat strachem a očekáváním toho, co přijde na celý svět, neboť hvězdný svět se zachvěje.

A tehdy (lidé) uvidí Syna člověka přicházet v oblaku s velikou mocí a slávou. Až to začne, vzpřimte se a zdvihněte hlavu, protože se blíží vaše vykoupení.

Dejte si pozor, aby vaše srdce nebyla zatížena nestřídmostí, opilstvím a pozemskými starostmi, aby vás den (soudu) nezastihl znenadání jako léčka; přijde totiž na všechny, kdo přebývají na celé zemi. Proto bděte a modlete se v každé době, abyste mohli všemu tomu, co se má stát, uniknout a obstát před Synem člověka.“

Bud'te bdělí!

Pánova adventní výzva

Bděte a modlete se v každé době (Lk 21,36). Přijde totiž velká pohroma a Boží trest (srov. tamt. 23). Kardinál Newman k tomu říká: „To představuje nejdůležitější otázku, která se týká každého z nás: Co to znamená »bdít« a čekat na Krista? Mně toto slovo připadá zvláště pozoruhodné, protože to, co chce říct, nelze tak snadno pochopit, jak by se zdálo na první pohled... Musíme nejen věřit, ale také ve víře být bdělí, ne pouze milovat, nýbrž v lásce bdít, ne pouze poslouchat, ale v poslušnosti bdít. Co to znamená tedy bdít?“

1. „Bděte!“ znamená probudit se

Probudit se znamená, že jako věřící křesťané jsme si skutečně vědomi: **Pánův příchod rozhodne o hodnotě našeho života.** Jeho rozsudek rozhodne o tom, co je v našem životě hodno vykonání a čeho jsme měli zanechat. Jiný-

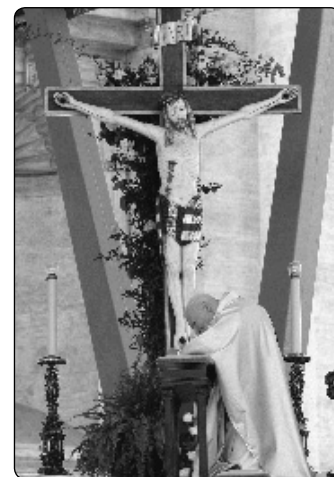
mi slovy: Kristus je osudem našeho života. Brát ho skutečně vážně a zařídit podle něho náš život znamená nejednou, jak říká apoštol Pavel, **provstat ze spánku**, ve kterém se **mylně domníváme** nebo sníme, že je všechno v pořádku a není třeba nic měnit.

Probudit se, říká apoštol Pavel, znamená obrátit se o 180°: *Mnozí žijí jako nepřátelé Kristova kříže. Jejich konec je záhuba, jejich bůh je břicho a vychloubají se tím, zač by se měli stydět, mají zájem jenom o věci pozemské (Fil 3,18–20).* Lidem, kteří hledají své nebe v užívání života, Pavel domlouvá: *Nastala hodina, kdy je třeba probít se ze spánku... Odložme skutky temnoty... Vedme počestný život jako ve dne, ne v hodování a pitkách, ne v necudnostech a prostopášnostech, ne ve sváru a závisti. Ale oblečte se v Pána Ježíše Krista (Řím 11–13).* Obléci Pána Ježíše znamená – zařídit svůj život podle Pána Ježíše, podle jeho slova a příkladu!

2. „Bděte!“ znamená být vzhůru

„Bděte!“ znamená zůstat bdělý uprostřed okolí, jehož veškerá pozornost je obrácena k pozemským věcem, k světu, který pomijí. Křesťané prvních století, velké mučednické doby Církve, se svým způsobem života odlišovali od pohanů. Nechodili do cirku na krvavé zápasy gladiátorů a na nestoudnou podívanou. **Brali vážně svůj křestní slib** z velikonoční noci: „Odríkám se Satana a všech jeho skutků, vši jeho zloby a jeho svodů.“ I dnes jako křesťané musíme mít odvalu **odlišovat se od životního způsobu pohanů.**

Obrácená ruská ateistka Tatjana Goričeva píše, že to byl pro ni šok, když viděla na Západě, že Církve zcela ztratily charakter svědků. Většina křesťanů, které potkala, se nijak neodlišovala od nekřesťanů. Ani nevědí, proč jsou křesťany a nedokážou o své víře nic kloudného říct. ... „Nevydávají žádné světlo. Nemají vyzářovací sílu. Nemají tvář. Na jejich tvářích ne-

ni možno rozeznat Boží obraz. To znamená: život těchto křesťanů je pouze horizontální. Nejsou prakticky žádné události, které by chápali jakožto přicházející od Boha, nic, co by jejich život orientovalo k Bohu. Bůh pro ně prakticky neexistuje.“

3. „Bděte!“ znamená vydržet

„Bděte!“ znamená vydržet, neochvějně vydržet ve světě, ve kterém se to vezdejší vydává za jedinou skutečnou životní hodnotu. Kardinál Newman k tomu říká: „Dech světa má zvláštní sílu: dává duši svým způsobem zrezivět. Vnitřní zrcadlo, které má odrážet obraz Božího Syna, je hluché a slepé. Je obtížné dotknout se srdce anebo, mohli to tak říct, přistoupit k němu a pohnout ho k rozhodujícímu náboženskému jednání.“

Je nesporné, že i uvnitř Církve je mnoho křesťanů tohoto druhu... Rok za rokem tiše prochází a příchod Ježíše Krista je stále blíže než předtím. Prosme ho, aby nám daroval **srdce, které ho správně hledá.** On stojí za zdánlivou stěnou viditelných věcí.

Země a nebe jsou jen opona, která nás od něho dělí. Přijde den, kdy opona spadne a on se nám ukáže. Pak nám odplatí, každému podle toho, jak jsme ho vyhlíželi. Když jsme na něho zapomněli, nebude nás znát. Ale blaze služebníkovi, kterého Pán, když přijde, najde, jak bdí.“

*Podle -sks- 48/2002
překlad -lš-*

EDITORIAL – pokračování ze str. 2

Každý nový církevní rok je velkým Božím darem, neboť před námi znovu a znovu rozehrává úžasné drama dějin spásy, ke kterému nás nezve jen jako diváky či posluchače, ale jako přímé a spoluprožívající účastníky, a to doslova v roli spoluúčinkujících. Hned na samém jeho začátku se nám připomíná to jediné potřebné, k čemu se všechno spásné dění soustřeďuje, a to je intenzivní příprava na slavnostní vstup do definitivního věčného Kristova království. A tak nám Duch Svatý skrze svou nevěstu Církve v opakujícím se cyklu každoročně připomíná, co všechno sám Bůh pro nás podstoupil, aby toto své království, hříchem zbořené, obnovil a zpřístupnil všem lidem. Některých z těchto dějství se účastníme jakoby

„v reálném čase“, což platí zejména o událostech velikonočního okruhu, jiných se účastníme „v časové zkratce“, jak je tomu s dobou čekání a přípravy na první Pánův příchod v adventu či s letničním obdobím putující Církve, která se připravuje na jeho druhý příchod. (Tato největší část církevního roku byla ke škodě věci nepřiměřeně označena nic neříkajícím termínem „liturgické mezidobí“.)

Jako každý nový začátek je i tento začátek církevního roku opakovaným pozváním k novému nástupu duchovního života a cesty ke svatosti pro jednoho každého z nás. Je velkou výzvou a pozváním také pro naše domácí církve – rodiny. V adventním období si nejen připomínáme tisícileté toužebné čekání lidstva na příchod Mesiá-

še, ale také vznik Svaté rodiny, která je vysokou školou svatosti pro každou „základní buňku lidské společnosti“. Adventní dobu prožívali naši zbožní předkové intenzivně také v rodinném kruhu. Naše křesťanské rodiny potřebují naléhavě zúrodnit, aby se staly rolí, na které je možno zasévat semeno svatosti. Po obdobích, kdy převažují mezi oficiálními světskými biskupové, kněží a příslušníci řeholního stavu, je naléhavě třeba zahájit epochu **svatých manželů a rodičů.** Vždyť jsou to právě jen a jen tyto svaté rodiny, které mohou rozhodnout o lepší budoucnosti lidstva, aby se mu vrátily základní posvátné a věčné hodnoty a prázdnou humanitu tak nahradilo skutečné lidství, takové, jaké Bůh chtěl a stvořil: lidství, které je obrazem trojjediného Boha.

-red-

Před naplněním dějin, které očekáváme

Nejdříve je třeba si položit otázku, zda pro nás, lidi tohoto světa, je možné si představit, že duchovní patření na Boha může v nás vyvolat pocit, který nás učiní navěky blaženými. Pak je třeba si vyložit, jaký význam má pro nás Pánův příchod k poslednímu soudu. Je to význam zřejmě tak velký, že Bible označuje tuto událost za konečný cíl křesťanského očekávání a naděje.

Bez konce šťastni

K první otázce je třeba říct, že patření na Boha nám umožní, abychom *lásku Boží v nás* poznávali způsobem, o jakém dnes nemáme tušení a na jaký budeme reagovat *protiláskou*, kterou si na tomto světě rovněž nedokážeme představit. Z Boží lásky a naší protilásky vznikne *společensví* mezi ním a námi, které rovněž překračuje naši představitost.

Jedno však víme na základě *zkušenosti z tohoto světa*: skutečně šťastni jsme v té míře, v jaké *prožíváme lásku a společensví*, a jiné cesty ke štěstí není. Protože lidská láska je velice omezená, ohrožená a křehká, je i naše štěstí na tomto světě relativní, omezené a prchavé. Když však nám má být darována láska a společensví *s Bohem* a navzájem *v Bohu*, pak si to sice nyní nedokážeme představit, ale můžeme si domyslet a nahlížet, že tím bude definitivně naplněno naše úsilí po štěstí. Předpokladem pro to je, že Bůh je nekonečně krásný a v oblažujícím patření ho budeme prožívat jako nekonečně láskyhodného.

Něco *jiného*, co by mohlo naší touhu po štěstí definitivně a na věky uspokojit, není možno vymyslet. Předběžné zakoušení štěstí v tomto životě předpokládá především osvobození od bolesti, utrpení, ohrožení, úzkosti, obtěžování a stejně tak de-

finitivní osvobození nebo zbavení takových základních potřeb, jako hlad, žízeň nebo touha po něžnosti. To je možno si poněkud představit ve světě od Boha proměněném. Ale *to samo* ještě nedělá *šťastným*. Je potřebná také *činnost*, kterou prožíváme jako zdroj rozkoše a radosti. To jsou na tomto světě především takové činnosti, které pomáhají svět prozkoumat, přemáhat nebo alespoň mírnit bolest, utrpení a námahu a bránit nás proti ohrožení. Existují vyprávění, hry nebo *příběhy*, ve kterých se lidé brání proti utrpení, bolesti, nejistotě, ohrožení, zločinu a alespoň částečně je překonávají. Je to ve značné míře také *sdílení* s lidmi, kteří nás v našem zaměření *utvrzují a podporují* v našem odporu proti druhým, od nichž se cítíme ohroženi. Ale to všechno již ve světě Bohem proměněném *nemá místo*. Proto také problémem takového světa, nakolik si ho můžeme představit, je otázka *dlouhé chvíle a nudy*. Ani zločiny by pak nebyly možné anebo přinejmenším by nebyly aktuální, protože se mohou vztahovat jen k oné překo-

nané době, kterou Bůh ještě neproměnil a ve které se ještě vyskytovali zločinci.

Rozkoš a radost *bez ohrožení nudou* je tedy možná jen ve stavu konečného naplnění, kdy máme možnost vidět a poznávat něco, co je *nekonečně krásné* a co nás tedy nekonečně *fascinuje*. Můžeme věřit Bohu, že *tomu tak je*. Ale i na tomto světě jsou některé předpoklady, které nám mohou pomoci poněkud si to představit.

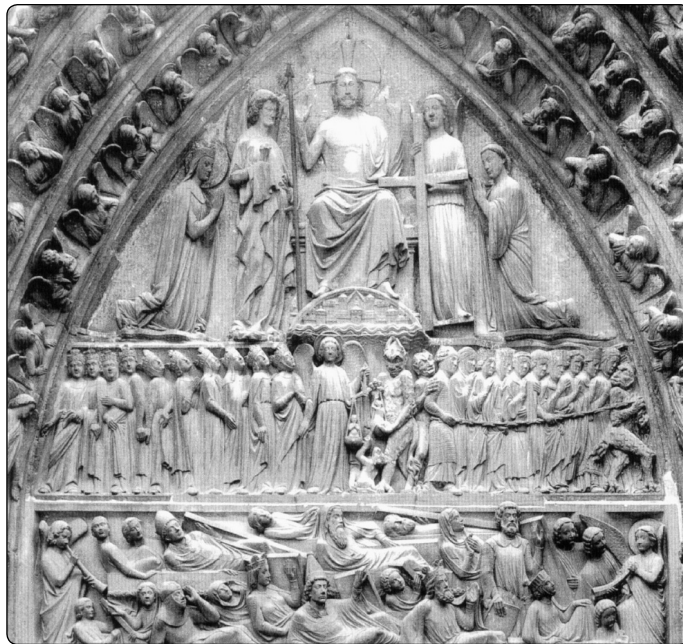
První je příklad *dvou zamilovaných*. To, co si tyto dva mezi sebou říkají, je pro jiné převážně banální a nudné. Podobné věci si říkali již lidé před 6000 lety v Egyptě. Ale je-li jejich láska opravdová, pak se tyto dva spolu cítí „jako v nebi“. Předpokladem pro to je, že se navzájem fascinují, normálně i svou krásou. Má-li však být láska trvalá, pak víme, že okouzlení na tomto světě není trvalé a že samo neuspokojuje všechny potřeby lidské osoby. Ovšem je-li Boží kráska, jak můžeme věřit, naopak nekonečná a je vyjádřením nekonečné lásky, pak si můžeme domyslet, že když na pohled na tuto krásu odpovídáme láskou, jsme provždy a totálně šťastni.

Na druhém místě jako východisko můžeme použít zkušenosti o nadzemské krásce z *vi-*

dění. Je známo, jak rozčarovaná byla Bernadetta sochou, která je dodnes uctívána v massabielské jeskyni a kterou zhotovil jeden z nejznamenitějších sochařů podle popisu vizionářky a po rozhovoru s ní. Tato socha vůbec neodráží krásu té, kterou ona viděla, prohlásila Bernadetta. Že její zážitky z vidění na rozdíl od mnoha jiných osob vykazují známky věrohodnosti, je možno odvozovat z toho, že Bernadetta viděla něco z nebeské nádhery. Jistě, není to Boží kráska jako taková, ale je to jistě její odlesk, tak jako měsíc odráží sluneční světlo. Tak nám může Bernadettin pocit blaženosti zprostředkovat tušení, co pro nás bude znamenat věčné patření na Boha.

Třetí výchozí bod nám dává do ruky *Písmo svaté*. V Knize moudrosti čteme o lidech, kteří pokládají přírodní síly nebo souhvězdí za božstva. „Jestliže unesení jejich krásou je pokládali za bohy, tím spíše měli poznat, oč lepší je Pán, neboť on je té krásy Původce, který všechno stvořil. *Neboť z velikosti a krásy tvorů může být srovnáním poznán původce jejich bytí*“ (13,3–5). Z toho plyne, že když rozvíjíme smysl pro krásu – krásu slunce, měsíce a hvězd, krajin, jezer, řek, strání, rostlin a zvířat a navíc krásu lidí, kteří jsou stvořeni obzvláštním způsobem jako Boží obraz, můžeme z toho získat pocit, co je míněno oblažujícím pohledem na Boží krásu. Kdo však má takový pocit, pro toho je snazší chápat patření na Boha jako cíl našeho života a vědomě o něho usilovat.

Vidět Boha „tak, jak je“ znamená každopádně patřit na něho *v jeho trinitárním tajemství*. Budeme ho prožívat nejen jako zdroj lásky a společensví *pro nás*, ale také jako takového, kdo sám v sobě je Lásky a Společensví. Budeme ho prožívat jako takového, který nemůže být, aniž by byl Otcem; jako takového, který věčně plodí svého Syna jako obraz sebe samého a společně se Synem je původcem Ducha

Svatého. A my budeme prožívat, jak jsme do tohoto společenství přijímáni.

Zmrtvýchvstání a poslední soud

A nyní se vracíme opět ke konečnému bodu lidstva a světových dějin: k paruzii neboli druhému příchodu našeho Pána. Proč o něm Bible hovoří více než o blaženosti duší oddělených od těla spravedlivých? Proč má naše touha a naše očekávání směřovat především k tomuto příchodu? Protože jako lidé nejsme pouze jednotlivé osoby, nýbrž členové lidstva a světové Církve. Boží plán spásy směřuje k tomu, aby ti, kteří budou spaseni, byli spojeni *všichni společně* jako jedno slavnostní shromáždění.

Při *posledním soudu* budou činy a vnitřní jednání jednoho každého člověka velmi důkladně a podrobně zjeveny všem lidem, a to způsobem, ve kterém je nevyhnutelně budou vidět a hodnotit právě tak, jak je vidí a hodnotí Bůh. Tak se naplní to, po čem lidé na tomto světě hluboce touží: dostane se jim plné spravedlnosti a zadostiučinění. Ve vztahu k odpuštěným hříchům a spravedlnosti, která se smilovává a nově tvoří, není se třeba obávat, že by tohoto totálního poznání mohl někdo zneužít, protože Boží přítomnost a vláda činí něco takového zcela nemožným. Současně bude zjeveno, jak Bůh hodnotí nejrůznější události, proudy, hnutí, dějinné zvraty v lidských dějinách a jakým způsobem přispěli jejich aktéři a průkopníci k Bohem stanoveným záměrům, ať už to chtěli vědět a uznat nebo ne.

Cílový bod lidských dějin znamená také konečné naplnění *celého člověka* a soud nad celým člověkem, a tedy také *vzkříšení jeho těla*. Jaké bude vzkříšené tělo, umíme si těžko představit, ale víme o tom něco z příkladu zmrtvýchvstalého Ježíše Krista. Bylo to *totéž* tělo jako předtím: bylo možno se ho dotýkat a neslo své rány. Ale žilo v *novém způsobu* by-

„Zůstala však tvorstvu naděje, že i ono bude vysvobozeno z poroby porušení a dosáhne svobody ve slávě Božích dětí. Víme přece, že celé tvorstvo zároveň sténá a trpí až doposud. A není samo. I my, ačkoliv už máme první dary Ducha, sami uvnitř naříkáme a očekáváme přijetí za syny, vykoupení našeho těla.“ (Řím 8,20–23)

ti, protože se ukazovalo, jen když chtělo, a mohlo se dát dotýkat těm, kterým to bylo darováno. Ti je nejdříve nepoznávali. Bylo najednou zde, aniž by vstoupilo, a zmizelo zrakům svých partnerů, aniž by vyšlo ven. Ježíš mohl jíst a pít, aby učedníkům dokázal, že žije (Sk 1,3), ale pokrm již nepotřeboval.

I těla zavržených budou vzkříšena (Mt 10,28; 16,27; 25,31–33; Jan 5,28n; Sk 24,15; Zj 20,12–15). I oni budou mít podobné vlastnosti zduchovnění. Protože ani u nich není myslitelný nějaký stav věčného trvání, ve kterém by bylo další plození a bylo by nezbytné přijímat potravu.

Tyto vlastnosti budou zmrtvýchvstalým tělům propůjčena Boží tvůrčí mocí jako přirozené, samo o sobě ambivalentní naplnění člověka. Nadpřirozené pozdvižení do stavu milosti skrze proměňující sílu Ducha Svatého způsobí, že tento zduchovnělý stav spravedlivých bude blaženým stavem oslavení a života v Boží slávě.

Nové nebe a nová země

Na konci knihy Izaiášovy slibuje Bůh svému lidu, že „bude stvořeno nové nebe a nová země“ (65,17; srov. 66,22). Na to navazuje 2. Petrův list, kde sto-

jí: „Nebesa s rachotem pomínou, živly se stráví žarem i země a všechno, co se na ní bude nalézat... Pak očekáváme nová nebesa a novou zemi, kde bude mít svůj domov spravedlnost“ (3,10.13). Zjevení sv. Jana, které také naráží na citovaná místa z Izaiáše (Zj 21,1), představuje v mnoha obrazech zničení současného světa a na konci sestup Jeruzaléma „z nebe“, tzn. „od Boha“ (21,2).

Zdá se, že tím je každopádně řečeno, že těla těch, kteří vstanou z mrtvých, nejsou jediná hmotná stvoření, nýbrž že lidé budou žít v hmotném prostředí odpovídajícím jejich přirozenosti. Ale toto prostředí, podobně jako těla proměněná vzkříšením, bude existovat v nové podobě.

Řada teologů se domnívá, že nynější svět bude zcela zničen a stvořen nový. Ale to je nepravděpodobné, protože tělo zmrtvýchvstalého Pána také nebylo stvořeno znovu. Podobně je možno myslet i na nové nebe a novou zemi. V tomto smyslu každopádně hovoří jednoznačná výpověď sv. Pavla v listu Římanům: *Vždyť tvorstvo bylo podrobena nicotnosti, ale ne z vlastní vůle, nýbrž kvůli tomu, který ho podrobil. Zůstala však tvorstvu naděje, že i ono bude vysvobozeno z poro-*

by porušení a dosáhne svobody ve slávě Božích dětí. Víme přece, že celé tvorstvo zároveň sténá a trpí až doposud. A není samo. I my, ačkoliv už máme první dary Ducha, sami uvnitř naříkáme a očekáváme přijetí za syny, vykoupení našeho těla (8,20–23).

Očekávat jeho příchod

Postoj toužebného očekávání, o kterém mluví sv. Pavel, sdíleli obecně křesťané jeho doby. Blízké očekávání podle uvedeného úryvku bylo pro ně tehdy snazší než dnes pro nás. Ale i v letech, kdy se od něho stále více ustupovalo, udržovali důležití svědkové podání víry důsledně směr k paruzii. Patří k nim opět sv. Pavel, který v 1. listu Korintským charakterizuje výhled na druhý příchod Páně nezávisle na otázce času jako podstatné dimenzi eucharistické slavnosti: „Kdykoliv jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete smrt Páně, *dokud nepřijde*“ (11,26). V 2. listu Timoteovi mluví o tom, že v ten den Pán dá věnec spravedlnosti všem těm, kteří „s láskou očekávají jeho příchod“ (doslova – milují jeho zjevení; 4,8).

Vůči osobám nebo skupinám, které si z očekávaného příchodu tropily žerty, hovoří 2. Petrův list na jedné straně zcela jasně, že *brzy* je třeba chápat nikoliv jako lidský, ale jako božský příslib. Ale u Boha – jak naznačuje žalm 90,4 – „je jeden den jako tisíc let a tisíc let jako jeden den“ (3,8). Neměli bychom přehlédnout ve stejné souvislosti vyslovený praktický závěrečný požadavek: *A tak všechno vezme za své. Jak vám proto musí ležet na srdci, abyste žili svatě a zbožně, a tak očekávali a urychlovali jeho příchod* (3,11n). Tim je řečeno, že pokud vedeme opravdový křesťanský život, můžeme přispět k tomu, a to bychom si měli také přát, aby se den příchodu se urychlil. Zdá se, že Bůh této konečné události dá nastoupit tehdy, když bude podle jeho soudu dostatečný počet svatých, kteří jsou s to propůjčit

V NEDĚLI 9. LISTOPADU V RÁMCI OSLAVY
POSVĚCENÍ LATERÁNSKÉ BAZILIKY
POZVEDL JAN PAVEL II. K ÚCTĚ OLTÁŘE
ČTYŘI BLAHOŠLAVENĚ

Je mezi nimi i belgický františkán Valentin Paquay. Byl to omilostněný kazatel a zpovědník, který ze svého kláštera vyvíjel velkolepou pastorační činnost. Narodil se 17. listopadu 1828 jako pátý z jedenácti dětí. R. 1847 vstoupil k minoritům v belgické provincii. R. 1854 byl vysvěcen v Lutychu na kněze a umístěn do kláštera Hasseltu, kde pak působil až do konce svého života. Jeho neúnavný kazatelský apoštolát nacházel velký ohlas u věřících i u řeholních společností. Byl znám také jako horlivý zpovědník. Kajícníci za ním přicházeli i z velké dálky. Vynikal úctou k Nejsvětější Svátosti oltářní, propagoval časté přijímání Eucharistie a úctou k Božskému Srdci. Denně konal pobožnost křížové cesty a měl tak stále před očima Kristovo utrpení. Zemřel 1. ledna 1905. Jeho heroické ctnosti byly potvrzeny již v roce 1970.

► nebeskému slavnostnímu shromáždění svou vnitřní vyzářující silou onu žádoucí fascinaci.

Prosbu o příchod onoho dne vyslovujeme pokaždé v modlitbě Otče náš. Na to už bylo poukázáno. Snad ovšem není zbytečné to opakovat, protože mnoho dnešních křesťanů si to neuvědomuje. Tato žádost se jako modlitba a touha po požehnání nachází v Didaché, křesťanském spisu, který vznikl kolem roku 100: *Kéž přijde milost, a tento svět může zahynout... Maran atha (Přijď, Pane). Amen (10,6).*

Zarážející je naopak, jak se tento postoj křesťanů již za sto let nato změnil. Tehdy napsal křesťanský autor Tertulián knihu na obranu svých svouřenců proti státu a společnosti. Tam uvádí jako jeden z bodů, ve kterých mohou být křesťané prospěšní celému lidstvu, že se budou modlit o odklad konce světa. To je zcela opačné úsilí, tedy proti svědkům z biblické doby! V dnešní době ani ve víře aktivní křesťané nemají vztah k druhému Pánovu příchodu nebo sdílejí spíše Tertuliánův názor než 2. Petrův list a Didaché. Spíše se dne Páně bojí, než aby ho milovali a po něm toužili.

Nicméně jsou zde i příznaky, že se opět něco mění ve smyslu původního biblického postoje. Druhý vatikánský koncil sta-

ví ve třech důležitých závěrech paruzii jako cílový bod dějin světa i dějin spásy a tím i jako cílový bod života a modlitby Církve. V důsledku toho se toto zaměření, které svou povahou je součástí křesťanské bohoslužby, poprvé výslovně objevuje na několika místech římské liturgie: ve třetí a čtvrté eucharistické modlitbě, ve všech modlitbách při společné aklamaci věřících po proměňování a nově v závěrečné modlitbě pokračování Otče náš. Kromě toho byla do tří posledních nedělí církevního roku zařazena různá čtení, která zřetelněji než dosud poukazují na paruzii, vzkříšení z mrtvých a poslední soud. Všední dny posledních týdnů obdržely jako čtení úryvky z obou Knih Makabejských a z Daniela (starozákonní spisy, které zřetelně hovoří o víře ve vzkříšení z mrtvých), případně ze Zjevení sv. Jana.

Z těchto čtení bychom se měli učit postoji k očekávání Pánova příchodu, především z dialogu, kterým končí celé Písmo svaté: *Duch a nevěsta ...řikají: Přijď! Kdo slyší, ať také volá: Přijď!... Ten, kdo to dosvědčuje, říká: „Ano, přijdu brzy!“*

Amen, přijď, Pane Ježíši! (22,17.20).

Z Der Fels 11/2002
přeložil -lš-

Zavři dveře před Zlým

Když v sobě živíme vůči někomu hořkost, zatrpkllost a neodpuštění mu, otevíráme tím ďáblu cestu do svého života. Mnoho rodin, o celých národech ani nemluvě, bylo rozbito z důvodu neochoty odpuštění hořkosti, nesmiřitelnosti a nenávisti.

Jsem pevně přesvědčen, že takové city vystavují lidi působení démonických sil. Mnohokrát jsem to viděl a zakusil, jak působí duch neodpuštění, zlosti, hořkosti, duch nenávisti. V knize *Medicína, kornatění cév a duchovní zákon* tvrdí dr. Lorin Swain, že když v sobě chováme a pěstujeme hořkost, nenávist a neochotu odpuštění, upadneme nakonec do nemoci. Pokud se těchto negativních citů nezbavíme, jestliže dopustíme, aby byly součástí naší bytosti, projeví se to po určité době na naší fyzické kondici v podobě různých chorob.

Také Ruth Carterová-Stapletonová tvrdí, že celý smysl vnitřního uzdravení má těsnou souvislost v otevření se vůči dané osobě tím, že přijmeme a udělíme odpuštění. Souhlasím s tvrzením, že když hledáme cestu k odpuštění a když je projevujeme, zavíráme dveře před svým ďáblem.

Svět kolem nás je ponořen do zmatku. Děje se tak proto, že tento zmatek je v lidských srdcích. Všechno, co vidíš v okolním světě, je odrazem toho, co se děje v lidských srdcích. Hněv, roztrpčenost jsou u kořene všech zločinů a krutostí, ke kterým dochází v našich městech. Psychologové a psychiatři pracující ve věznicích tvrdí, že pachatelé jsou

většinou přeplněni hněvem, který je často obrácen proti vlastním rodičům. Kolem 95 % lidí odsouzených za zločiny pochází z rozbitých rodin, ve kterých prožili negativní zkušenosti. Hněv hledá únik, a proto se u těchto lidí často projevuje asociální chování, poznamenané brutalitou vůči spoluvězňům.

Francis McNatt tvrdí, že zasvěcení Duchu Svatému ulehčuje proces uzdravení nemocného. Totéž platí o odpuštění. Když lidé vede Duch Svatý, on sám jim dává zakusit neodkladnou potřebu odpuštění a současně pomáhá toto odpuštění uskutečnit. Duch Svatý je vždy tím, kdo nás vede k odpuštění.

Jsmo povoláni k tomu, abychom si navzájem prokazovali Kristovu lásku. Ve svátosti biřmování přijal každý pověření a závazek být svědkem Kristovy lásky. Jedním ze způsobů, jak uskutečňovat tento „mandát důvěry“, je modlitba s druhými a za druhé. Když to děláš, když se otevíráš v modlitbě vůči druhému člověku, zakoušíš ty i on uzdravující sílu lásky.

Když se modlíš, odpuštěj ze srdce své matce, otci, sourozencům, ženě, muži, dětem, všem příbuzným, nadřízeným a kolegům v práci, všem veřejným osobám, zaměstnavatelům, učitelům

a přátelům. Nakonec se modlí o milost odpuštění té osobě, která tě v životě nejvíce zranila a kterou pokládáš za svého nepřítele, za toho, komu jsi řekl, že mu nikdy neodpustíš, a za milost odpustit sám sobě.

Děkuji Ti, Ježíši, že mě neovládá duch neochoty odpustit. Ať Tvůj Svatý Duch mě naplní světlem, který osvíti všechny mračné soumraky mého rozumu. Amen.

Modlitba odpuštění

Pane Ježíši Kriste, prosím Te o pomoc, abych dnes odpustil každému, kdo mi někdy ukřivdil. Víím, že Ty mi k tomu můžeš dát potřebnou milost. Děkuji Ti za to, že mě miluješ více, než já miluji sám sebe, a že mi přeješ štěstí více, než já sám si ho mohu přát.

Pane Ježíši, toužím být osvobozen od pocitu hořkosti a nesmiřitelnosti i vůči Tobě, které se ve mně probouzely, kdykoliv jsem myslel na to, že to Ty sesíláš smrt, obtíže, tresty a nemoci na moji rodinu.

Pane Ježíši, vyznal jsem ve zpovědi všechny své hříchy, viny a slabosti, všechno to, co je ve mně zlé, protože Ty jsi mi odpustil i mé nejtěžší hříchy a zločiny proti Bohu a lidem, i já odpuštím sám sobě. Děkuji Ti za Tvoji milost a Tvoji Lásku.

*Z Mithucje się 3/2003
přeložil -lš-*

Mezináboženský dialog jako činitel sociálního soužití v Evropě a nástroj míru ve Středomoří

Z projevu Jana Pavla II. k ministrům vnitra EU

Vaše konference se věnovala otázkám objektivní priority ministrů vnitra Evropské unie, která spočívá v budování prostoru svobody, jistoty a spravedlnosti, ve kterém se všichni mohou cítit jako ve vlastním domě. To vyžaduje hledání nových řešení problémů spojených s úctou k životu, s rodinným právem, s imigrací, což jsou problémy, které je třeba zvažovat nejen z evropské perspektivy, ale také v kontextu dialogu se zeměmi středomořské oblasti.

Vytoužená sociální soudržnost si vyžádá ještě větší bratrskou solidaritu, která vyplývá z vědomí, že jsme jedinou rodinou osob povoláných, aby vybudovaly svět spravedlivější a bratrštější. Toto vědomí je svým způsobem přítomno již ve starých náboženstvích Egypta a Řecka, které mají svou kolébku v oblasti Středoziemního moře, ale také a především ve třech velkých náboženstvích monoteistických: v židovství, křesťanství a islámu. A jak si nevšimnout s určitým smutkem, že právě tato tři náboženství, jejichž historické kořeny jsou na Středním východě, nevytvořila mezi sebou plně mírové soužití právě tam, kde se zrodila? Nikdy nebude nadbytek pokusů vytvořit podmínky pro křehký dialog a solidní spolupráci mezi všemi, kdo věří v jediného Boha.

Evropa, zrozená ze setkání různých kultur s křesťanským poselstvím, vidí, jak dnes narůstá v jejím lůně v důsledku imigrace přítomnost různých kulturních a náboženských tradic. Nechybí zkušenosti z plodné spolupráce a aktuálního úsilí o mezikulturní a mezináboženský dialog, poskytují vyhlídku na perspektivu jednoty v různosti, která je dobrou nadějí pro budoucnost.

To nevyklučuje rovněž přiměřené legislativní uznání specifických náboženských tradic, ve kterých je zakořeněn každý národ a s nimiž se často identifikuje zvláštním způsobem. Záruka a podpora náboženské svobody představují „test“ respektu k jiným právům, která se uskutečňují skrze zajištění přiměřené právní kázně různými náboženskými vyznáními při zaručení jejich přiměřené identity a svobody.

Uznání specifického náboženského dědictví společnosti vyžaduje uznání symbolů, které ho vyznačují. Jestliže ve jménu chybné interpretace principu rovnosti bychom se zřekli vyjadřování takové náboženské tradice a s ní spojených kulturních hodnot, mohlo by se rozdrobení dnešní mnohaetnické a mnohokulturní společnosti přeměnit na faktor nestability, a tedy konfliktu. Sociální koherence a míru nemůže být dosaženo, když smažeme náboženské zvláštnosti každého národa: takový návrh kromě toho, že je marný, byl by navíc málo demokratický, protože je v rozporu s duší národů a s pocity většiny jejich obyvatel.

V důsledku dramatických událostí, jakými byly teroristické atentáty 11. září 2001, znásobili také zástupci četných ná-

boženství své iniciativy ve prospěch míru. Den modliteb, který jsem inicioval v Assisi 24. ledna 2002, byl zakončen prohlášením přítomných náboženských „leaderů“, které někteří pojmenovali jako „desatero z Assisi“. Snažili se zde mezi jiným vykořenit příčiny terorismu, fenoménu, který je v rozporu s autentickým náboženským duchem; bránit právo každé osoby na důstojný život podle vlastní kulturní identity a na svobodné zakládání vlastní rodiny; pokračovat ve společném úsilí o potlačování egoismu a svévole, nenávisťi a násilí, otevřít se zkušenosti z minulosti, že bez spravedlnosti není opravdového míru.

I když zaznamenáváme někdy v mírových iniciativách neúspěchy, je třeba pokračovat a doufat. Dialog na všech úrovních – ekonomické, politické, kulturní, náboženské – přinese své plody. Důvěra věřících se zakládá nejen na lidských prostředcích, ale také na všemohoucím a milosrdném Bohu. On je světlo, které osvětluje každého člověka. Všichni věřící vědí, že mír je Boží dar a že On je jeho pravým zdrojem. Jen On nám může dát sílu k překonání obtíží a k setrvání v naději, že zvítězí dobro.

*Podle Bolletino Vaticano
překlad -lš-*

RODINY JAKO MISIJNÍ BUŇKY

Podle agentury Fides se v jihokorejské diecézi Taegu zavázalo 1000 katolických manželských párů k misijní činnosti. Došlo tak na setkání rodin, na kterém arcibiskup mons. Paul Rimun-hi zdůraznil: Muž a žena jsou povoláni k tomu, aby byli jedno srdce a jedno tělo, a proto se musí zříct sami sebe a dát se do služeb pro druhé. Účastníci obnovili své manželské sliby a zavázali se, že budou v rodinách usilovat o život ve svatosti, bojovat proti kultuře smrti, budou otevřeni pro život a zajistí dětem křesťanskou výchovu, budou přinášet poselství evangelia všem rodinám, se kterými přijdou do styku, a tak se stanou „misijsními rodinami“. Akci předcházela pastýřský list jihokorejských biskupů.

Podle Kath-net

Tradiční latinská mše je „silným nástrojem nové evangelizace“

Rozhovor s generálním představeným bratrstva sv. Petra P. Devillersem

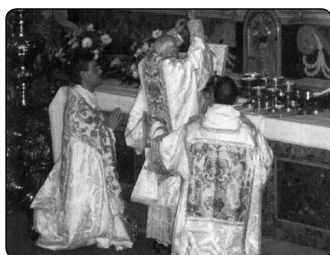
V Linci v naplněném minoritském chrámu se konala slavnostní bohoslužba k 15. výročí založení bratrstva sv. Petra. Bratrstvo bylo založeno 18. června 1988 a schváleno Svatým otcem 18. října téhož roku jakožto společnost apoštolského života kleriků s papežským právem. Cílem bratrstva je posvěcení kněží věrným zachováváním liturgické tradice latinské mše v původním tridentském ritu, jehož používání bylo bratrstvu výslovně povoleno Svatým stolicem.

Co vidíte jako primární úkol kněžského bratrstva sv. Petra pro budoucnost?

P. Devillers: O budoucnosti nevím nic, ale vím, co je naším úkolem v přítomnosti. Je to slavení liturgie pro ty, kteří setravávají u „klasického“ nebo „latinského“ ritu, tak jak se slaví podle schváleného misálu z roku 1962. Bratrstvo bylo založeno proto, aby věřícím byla zajištěna svoboda účastnit se bohoslužeb v tomto ritu a aby jim tato možnost byla nabízena. Pečujeme o věřící také po pastorační stránce, k čemuž nám biskupové ochotně udělují povolení.

V tomto roce vstoupilo do obou seminářů bratrstva v Lincolnu (Nebraska) a Wigratzbadu (Bavorsko) 35 nových seminaristů. Čemu přičítáte skutečnost, že vaše semináře jsou stále tak plné?

P. Devillers: To není nic mimořádného. Především si musíte uvědomit, že jsme mezinárodní

Mše svatá v tridentském ritu

společenství kněží a naši seminaristé pocházejí z mnoha různých zemí. Mnoho mladých mužů, kteří se chtějí stát kněžími, hledá pro svou přípravu místo, kde si mohou být jisti, že výuka souhlasí plně s učením Církve. Spiritualita bratrstva se soustřeďuje na slavení mše svaté a na

jasnou identitu kněze v souladu s mnoha dokumenty, které Svatý stolec zveřejnil v této záležitosti. Latinská mše je silným nástrojem nové evangelizace v Církvi.

Vaše společenství se přidržuje výlučně tradiční latinské liturgie. Proč vidíte své poslání právě v tom?

P. Devillers: V Církvi jsou různé rity a každý z nich je cenný. „Tradiční latinská mše“ má jiný étos než současný římský ritus. Např. dobře slavená stará liturgie zdůrazňuje smysl pro tajemství a sacrum, zatímco nový ritus zvýrazňuje vědomí příslušnosti ke společenství a zdůrazňuje vnější účast. Pro toho, kdo cítí svou náležitost k určitému ritu, je obtížné ji stále měnit. Úkol, který nám svěřil Svatý stolec, je slavení klasického latinského ritu a my usilujeme o to, bychom žili v této spiritualitě. Každý řád má svou zvláštnost: naše je především liturgická, i když ne výlučně.

Když se ohlédnete za uplynulými 15 lety, čeho jste dosáhli a co zůstává zatím otevřené?

P. Devillers: Každé společenství prožije své těžkosti. My jsme prožívali nepřátelské postoje a nepochopení. Přesto jsme byli pozváni do 60 diecézí světa. Nejvíce jsme zastoupeni v Evropě, USA a Kanadě, ale nikoliv jen zde. V posledních třech letech působíme i v Austrálii a v Africe. V Severní Americe jsme v roce 1991 začali s dvěma kněžími, dnes je jich již 50 a pracují ve 25 diecézích. Dva

roky se dobře vyvíjí naše přítomnost v Nigérii. Působení latinské mše je obdivuhodné. To ukazuje, že latinská mše není privilegiem pro elitu, nýbrž že je dobře přístupná i prostým lidem. Znamení a symboly mluví ke všem bez rozdílu. V budoucnosti chceme rozvíjet působení i ve španělsky mluvící oblasti a chtěli bychom tak reagovat na četná pozvání. Jediný kontinent, kde dosud nemáme zastoupení, je Asie. Na to však zatím nejsme připraveni. Za 15 let vzrostlo naše bratrstvo z 12 kněží na 150 kněží a 130 seminaristů.

Zdá se, že tradiční ritus získává stále více příznivců. V čem vidíte důvod pro tento vývoj?

P. Devillers: Často jsou noví biskupové latinskému ritu otevřenější než jejich předchůdci,

z nichž někteří spolupůsobili na 2. vatikánském koncilu. Když se na toto téma díváme nikoliv ideologicky, ale z pastoračního hlediska, pak mnoho biskupů vidí přednosti, které diecézi přináší použití tradičního ritu.

Věříte, že v budoucnosti dojde ke smíření s bratrstvem Pia X.?

P. Devillers: Toto bratrstvo se musí především vrátit do plného společenství se Svatým otcem a s katolickou církví. Zatím pro to nejsou příznivé náznaky.

Jan Pavel II. s bohoslovci bratrstva sv. Petra

Např. Pater Aulangier, který byl dlouho asistentem generálního představeného, byl z bratrstva vyloučen, protože chtěl přesvědčit své spolubratry, aby přijali podmínky Říma pro rehabilitaci. Nicméně všichni kněží našeho společenství se modlí za vyřešení tohoto problému.

*Podle Kath-net 28. 10. 2003
překlad -lš*

Kardinál Alfons Stickler, doktor církevního práva a někdejší archivář svaté římské církve byl expertem v pěti komisích 2. vatikánského koncilu. Nyní žije ve Vatikánu. Říká:

V roce 1986 položil Jan Pavel II. komisi, složené z devíti kardinálů, dvě otázky: »Zakázal Pavel VI. nebo některá odpovědná autorita slavení eucharistie v tridentském ritu, nejrozšířenějším ritu dnešní doby?« Osm kardinálů odpovědělo: »Nikoliv. Mše podle ritu sv. Pia V. nebyla nikdy zakázána.« Mohu to dosvědčit, protože jsem byl jedním z těchto devíti kardinálů. Pak následovala další zajímavá otázka: »Může biskup knězi dobré pověsti zakázat sloužit mši svatou v tridentském ritu?« Všech devět kardinálů bylo jednohlasně toho názoru, že žádný biskup nemůže katolickému knězi zakázat sloužit mši svatou v tridentském ritu. Nemáme žádný oficiální zákaz a já věřím, že by ho papež nikdy nevysovil, už pro slova sv. Pia V., který řekl: »Tato mše je mši provždy.«

Latin Mass Magazine, 5. května 1995

Kulturní boj po francouzsku (3)

Politika bezohledného pronásledování katolické církve ze strany jednotlivých vlád francouzské III. republiky se setkala s kritikou a odsouzením zahraničních pozorovatelů kulturního boje. Korespondent laického amerického listu New York Herald nazval jednání francouzské vlády „kriminální politikou“.

Odsouzení ze zahraničí...

Velice významná byla událost, ke které došlo již v roce 1880. K rukám pařížského arcibiskupa přišel dopis anglikánského arcibiskupa z Canterbury C. Wooda a dvanácti dalších anglikánských biskupů včetně podpisů 150 tisíc věřících, kteří vyjadřovali svou solidaritu s pronásledovanou katolickou církví: *Jménem svobody, která je Angličanům tak drahá, (...) chceme Vaší Eminenci a v její osobě všem francouzským katolíkům vyjádřit pobouření, které pocítujeme z důvodu pronásledování katolických řeholních řádů. Nemůžeme přejít mlčením, když slyšíme, že jsou zneuctěny kláštery a kostely a mužové, kteří se proslavili svou zbožností a dobrými skutky, se ocitají na dlažbě nebo jsou vyhnáni ze země. Kéž Vaše Eminence dovolí, abychom vyjádřili nespravedlivě pronásledovaným svou vřelou sympatii bez ohledu na rozdíly, které nás dělí v jiných oblastech, protože v případě šlechetného úsilí obrany svatých záležitostí náboženství a mravnosti představujeme celou duši a celým svým srdcem jednotu.*

... a výsměch francouzských stoupenců „pokroku“

Zvláštním rysem období pronásledování církve v III. republice bylo pohrdání vírou ve francouzské společnosti, pohrdání, jaké projevovali právě ti, kteří na své prapory napsali hesla o toleranci, lidských právech a svobodě svědomí.

Rok 1873 byl prohlášen za „rok poutí“. Nedávná porážka ve francouzsko-pruské válce a zabor Alsaska a Lotrinska vítězným německým nepřitelem stejně jako katastrofální působení pařížské Komuny vyvolaly u francouzského národa

velký otřes. Jeho výsledkem byla jednak výstavba baziliky Sacré Coer, jednak úplná renesance poutního hnutí na počátku 70. let XIX. století.

Znovu byla objevena dříve populární poutní místa a cesty, které jsou rozesety po celé Francii a jsou zasvěcené sv. Dionýziovi, sv. Rochovi či sv. Bernardovi, nejvíce však byly v roce poutí 1873 navštěvované mariánské svatyně ve Vavissières (Matka Boží Královna hor), Arcachon, Issoudon, v Marseille a v Chartres, kam při jedné pouti přišlo 150 členů francouzského parlamentu. V červnu 1873 přišla velká poutní výprava do Paray-le-Monial, kde se Ježíš zjevoval sv. Markétě Marii Alacoque. Na

závěr této pouti 29. června 1873 přečetl poslanec Belcaste jménem všech přítomných 250 poslanců úkon zasvěcení Francie Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu.

Jaká byla reakce „bojovníků za pokrok“ na tyto projevy návratu Francie k Bohu a k církvi? Výsměch a urážky. Pařížská spisovatelka George Sandová napsala ve svém komentáři k poutím tisíců Francouzů: *Cítím odporný zápach sakristie. Pierre Larousse, vydavatel Velkého naučného slovníku, se cítí pobouřen „primitivními rýmy“ poutních písní a básní a „lichvářským obchodem s posvěcenými předměty“.*

Připojil se k nim i Victor Hugo, který v Marseille prohlásil: *Epilogem císařské monarchie byl*

Sedan. Epilogem papežské monarchie byl Syllabus⁽¹⁾. Syllabus, jak jsem již dříve řekl, je seskupením všech ran dávné inkvizice. Nyní se z oltářů nevznášejí modlitby, ale hrozby. Modlitbu přerušuje ona hrozná škytavka. Prokletí, prokletí! Kněz nyní žehná zatoutou pěstí.

Odluka církve od státu

Logickým důsledkem protikatolické politiky vlád III. republiky bylo zrušení konkordátu se Svatým stolicem, ke kterému došlo 30. července 1904. Dne 9. prosince následujícího roku schválila liberalistická většina ve francouzském parlamentu odluku církve od státu. Jedním z hlavních propagátorů byl pozdější ministr zahraničí Aristide Briand. Při parlamentní rozpravě nijak neskrýval záměry tvůrců tohoto návrhu: *Sociální reformy budou možné tehdy, jestliže přestanou náboženské hádky a jestliže katolíci přijmou tuto odluku. Katolíci však tuto odluku nepřijmou, dokud jim nepoložíme na spánek revolver.*

Po podobných prohlášeních následovaly činy. Zákon z 9. prosince 1905 postavil prakticky katolickou církev mimo zákon. Bylo v něm stanoveno, že všechny církevní budovy, které jsou dosud ve vlastnictví církve, mohou nadále vlastnit jen laická kultovní sdružení, která se nemusejí skládat z věřících.

Vláda ihned zahájila inventarizaci církevního majetku, což věřící chápali jako jeho konfiskaci ze strany státu. Masové protesty lidí, kteří se shromažďovali kolem svatyní před jejich „inventarizací“, končily nejednou násilnými srážkami s policií a vojskem a zneuctěním samotných chrámů. Protesty, při kterých věřící bránili chrámy za cenu vlastního života (např. 6. března 1906 byl jeden z obránců policií usmrčen), přinutily nakonec vládu ke změně těchto ustanovení. Podle zákona z 2. ledna 1907 byly ponechány chrámy a kaple k dispozici věřícím a duchovenstvu.

Vláda zahájila inventarizaci církevního majetku ...

Hlas Svatého stolce

Odluku církve od státu rozhodně odsoudil Svatý stolec. 11. února 1906 vydal Pius X. k této otázce encykliku *Vehementer nos*, ve které podrobil zdrcující kritice nejen způsob, jakým byla praktikována ve Francii odluka církve od státu, ale i samotnou myšlenku, jaká se skrývá pod pojmem „odluka“. Nazval ji „falešným a ošklivým bludem“.

V čem spočívá podle Petrova nástupce zvláštní škodlivost tohoto bludu? Svatý Pius X. napsal o odluce církve od státu, že se opírá o princip, podle kterého stát není povinen uznávat žádný náboženský kult, že je to především opovážlivá urážka samého Boha. Jelikož Stvořitel člověka je také zakladatelem lidských společenství a uchovává jejich existenci podobně, jak zachovává i nás, náleží mu tedy nejen soukromá úcta, ale má být uctíván také společně a veřejně.

Papež tehdy opakoval dosaavadní učení církve, zformulované především jeho předchůdci Piem IX. a Lvem XIII., které církve zastává také dnes: odmítnutí odluky církve a státu nevychází z přehnaných ambicí církve a její hierarchie, jako by se chtěla vměšovat do záležitostí státu či dokonce bezprostředně řídit stát. Odmítnutí vychází z přesvědčení, že tato zásada je špatná tím, že vynětí státní organizace z náboženského vlivu budí dojem, jako by stát byl vyňat z pohledu Boží prozřetelnosti, která přece řídí celý svět, viditelný i neviditelný. Jinými slovy – popírá pravdu, o které psal sv. Pavel v listě Římanům, že *veškerá moc pochází od Boha*, a to v tom smyslu, že Bůh chtěl, aby lidé žili ve společnosti a aby tuto společnost řídil Boží zákon, jak ho nakonec zjevil sám Boží Syn, který svým správcem a zástupcem na zemi ustanovil Církev.

Svatý Pius X. napsal v roce 1906, že *teze o nezbytnosti odluky církve od státu je zcela jasným popřením nadpřirozeného řádu*.

Evropský parlament

Omezuje ve skutečnosti činnost státu jedině do oblasti honby za veřejným blahem v tomto životě, což je důvodem pro existenci politických organizací. Vůbec se však nezajímá o poslední příčinu bytí, a tou je věčné blaho a štěstí, které se nabízí člověku, až tento krátký život dospěje ke konci.

Papež poukázal dále na to, že „odluka“ církve od státu je zjevným popřením Božího plánu, který předpokládal „harmonickou shodu“ mezi „náboženskou společností“ (církví) a „politickou společností“ (státem). Sv. Pius X. připomínal, že pod vedení těchto společností jsou podřízeni titíž lidé, ačkoliv každá z nich vykonává nad nimi vládu ve své vlastní sféře. Papež tedy mluví o odluce jako o nemožné, protože není možno oddělit svědomí dobrého občana od svědomí dobrého křesťana. Poukázal nicméně na různost a neidentičnost státu a církve, které působí v odlišných oblastech, ale směrem k týmž lidem (a to jak věřících, tak nevěřících obyvatel), což vyžaduje spolupráci a nikoliv odluku.

Pius X. poukázal rovněž na postoj zakamuflovaný v odluce církve od státu, jako by věřící křesťan byl ohrožením pro funkci státu. Papež připomíná, že je tomu právě naopak. *Náboženství je nej-*

vyšším pravidlem a svrchovaným pánem, pokud jde o práva a povinnosti člověka. Ani zastánci „neutrálního světového názoru“ státu nejsou tak zcela světonázorově neutrální, protože alespoň verbálně projevují svůj nesouhlas s krádeží, korupcí, násilím atd., což je ve skutečnosti uznáním váhy určitého světového názoru. Pokud by byli důsledně a zcela neutrální, museli by být lhotejší na takovým jevům.

Papež ani v dalších letech neustal s kritikou odluky církve od státu uskutečněné ve Francii. V roce 1907 v listu adresovaném francouzským biskupům (*Une fois ancor – Ještě jednou*) zdůraznil, že v současném pronásledování církve ve Francii nejde pouze o snahu vykořenit ze srdcí víru křesťanskou, nýbrž jakoukoliv víru, která povznáší člověka nad horizont tohoto světa a obrací jeho pohled k nadpřirozenému a k nebi. ... Vyhlašují válku všemu, co je nadpřirozené, protože v této sféře se nachází také Bůh, a je to právě Bůh, který má být vymazán z lidského ducha.

Nekompromisní postoj Svatého stolce v odsouzení francouzského kulturního boje byl velkou oporou pro francouzské katolíky. Stát na to reagoval další eskalací konfliktu.

KALKATA

10 000 věřících, 8 biskupů a 150 kněží oslavovalo 8. listopadu v Kalkatě blahorečení matky Terezy. Přítomno bylo také několik set řádových sester. Mešní obřad trval čtyři hodiny a byl vyvrcholením celotýdenních oslav, jejichž součástí byly výstavy, koncerty a také filmový festival.

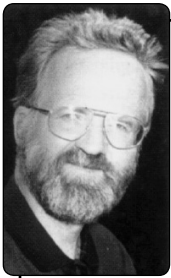
„Republikánská tradice“ věčně živa

Pohled do dějin francouzského kulturního boje nám umožňuje lépe porozumět sporu o úvod k ústavě Evropské unie. Hlavními odpůrci zmínky o křesťanských kořenech jsou francouzští politikové v čele s Valéry Giscardem d'Estaingem, dlouholetým francouzským prezidentem, který vyšel z liberální pravice a který byl vedoucím evropského Konventu při zpracování evropské ústavy. První verze hovořila pouze o řecko-římské tradici a o osvícenství. V důsledku protestů proti takové skandální formulaci, která zcela deformuje historickou skutečnost, byli politici ochotni vyškrtnout cokoli, jen aby se v ústavě neobjevila zmínka o křesťanských kořenech Evropy.

Dějiny francouzského kulturního boje v době III. republiky ukazují jasně, odkud pochází tento spor. Od oné doby (přelom XIX. a XX. století) se celá francouzská politická třída identifikuje s principem „věrnosti republikánské tradici“, která krystalizovala v období ostrého boje proti katolické církvi. V tomto období nabyla totiž „republikánská tradice“ významu, který překračuje spojení s republikánskou ústavou a současně v sobě zahrnuje programové odloučení církve od státu výše popisovaným způsobem. Politikové vychovaní v tomto étosu mohou jen stěží pochopit, že mezi epochou starověkého Řecka a Říma a epochou osvícenství bylo ještě několik dalších století, ve kterých církve jak východní, tak západní neúnavně pracovala na utváření evropské civilizace. Takový záměrný odklon od historické skutečnosti se v normálním jazyku nazývá intelektuální hochštaplerství.

*Z Mitujcie się 4/2003
přeložil IŠ*

⁽¹⁾ Seznam modernistických bludů vydaný bl. Piem IX.

Manželství – cesta ke svatosti

Svatá manželství – zanedbaný úsek církevních dějin

V misálu byly a jsou jako kategorie svatých používány pouze: mučedníci, svatí biskupové, svatí vyznavači, svatě panny, svatí řeholníci. Marně bychom hledali svaté manžele. Papež to pokládá za nedostatek a přeje si, aby mu byli jmenováni manželé, které by mohl svatořečit. V tomto duchu je již příznačné, že jmenoval patronkou Evropy sv. Brigitu právě z tohoto důvodu. „Nesmíme zapomenout,“ píše papež, „že první polovinu života náležela k laickému stavu a byla šťastně vdaná za zbožného muže, se kterým měla osm dětí. Pokud na ni poukazují jako na spolupatronku Evropy, chtěl bych tím dosáhnout, aby pocítovali její blízkost nejen ti, kteří přijali povolání k zvláštnímu duchovnímu stavu, ale i ti, kteří jako laici vykonávají ve světě své každodenní činnosti a kterým náleží vysoké a zavazující povolání tvořit křesťanskou rodinu. Aníž by se dala zmást blahobytným životem své třídy, prožívala Brigita se svým manželem Ulfem onu zkušenost manželského páru, ve kterém je manželská láska spojena s intenzivní modlitbou, studiem Písma svatého, umrtvováním a bliženskou láskou.“

Ne nepodobný životu Brigity byl život sv. Jany de Chantal: i u ní životopisci označili jako „svatý“ teprve její život po smrti manžela.

Nabízí se myšlenka, zda bychom neměli v dějinách mnoho světců jakožto ženatých či vdaných, jen kdybychom je bez ohledu na svatořečení znovu objevili. Ve skutečnosti je takových světců mnoho, jak ukazuje kniha F. Holböcka *Svatí manželé*. Neboť tito svatí manželé, pokud máme věřit svědkům, se stali svatými teprve tehdy, když buďto ovdověli (jako Jana de Chantal), nebo zemřeli jako mučedníci (jako Tomáš Morus). Jiní se stali světci, když nesli hrdinně svůj kříž v ne-

obyčejně nešťastném manželství a jejich svatost spočívala spíše v tomto jejich trpělivém snášení (sv. Kateřina Janovská). Jiní opět byli před veřejností sezdaní, ale žili ve skutečnosti v čistotě „Josefova manželství“, více méně vysloveně jako mniši nebo rádové sestry. Navíc je tu obdivuhodné, ale zcela ojedinělé povolání sv. Mikuláše z Flüe, který opustil svou milovanou ženu i milované děti, aby pak z Božího povolání žil jako poustevník.

Jinými slovy – „svatí manželé“ se zatím objevují v převážné míře jako nemanželé: jedni jsou v manželství nešťastní, jiní nežijí již v manželství, ale v klášteře, jiní mají manželství za sebou a stávají se světci jako mučedníci nebo opouštějí manželství na základě zvláštního charismatu.

Jistě to není neoprávněné, když řekneme: Jelikož manželství i přesto, že je to svátostný stav, není v řadách křesťanů tak doceňováno, jak by objektivně zasluhovalo, a protože se nikdo neučil, jak se mají křesťané „milovat křesťanskou láskou“ (Jan Pavel II.), mnoho ve skutečnosti svatých manželů jsme nebrali vážně.

Jedním z důvodů je jistě špatně chápaná řeč o „přednosti Kristu zasvěceného panenství“, o čemž hovořili bez ostychu i otcové 2. vatikánského koncilu. Měli bychom se však dále ptát: přednost v jakém směru? Tato „přednost“ byla chápána často takto: Do nebe může přijít každý křesťan, ale aby se stal svatým, měl by jít do kláštera. A rozdíl mezi mnichem a laikem se chápal podobně jako ve sportu rozdíl mezi profesionálem a amatérem.

Přitom bychom si měli připomenout moudrá Augustinova slova, která praví: „Panenství stojí výše než manželství, ale jako celibátník nejsem větší než ženatý Abrahám!“ Augustin tím chce říct: „Abrahám je skrze svou svatost ve víře větší než já, Augustin,

i když je pravda, že panictví pro Boží království má svoji určitou přednost.“ Ale jakou? Tato přednost je několikanásobná:

- Zvýrazňuje, že pro křesťana má spojení s Kristem „přednost“ před všemi jinými pozemskými svazky.
- Je to životní forma těch lidí, kteří již nyní „zcela“ a „nerozděleně“ chtějí žít pro Krista.
- V psychologické „celosti“, která v takové podobě není pro křesťany v manželství možná.
- Vytváří možnost být zcela k dispozici pro Boží království, což pro lidi v manželství není možné.

I když to všechno je pravda, je třeba pro její úplnost uvést také přednosti, jaké má manželství před životem mimo tento svazek:

- Manželství je znamením a obrazem lásky mezi Kristem a jeho Církví. Dobře chápat manželství pomáhá dobře rozumět Církvi.
- Manželství je pomoc k pochození jakéhokoliv duchovního cvičení. Neboť jestliže, jak říkají všichni mystikové, vztah člověka k Bohu je „snoubencké“ povahy, pak není spirituality jakéhokoliv druhu nic jiného než uvedení do „svatební lásky“.

U svaté Terezie z Lisieux nacházíme jednu přímo dětskou, ale výstižnou scénu, která ozřejmuje to, co bylo řečeno: ona objeví, když již byla sama v klášteře, mladou lásku jedné příbuzné k jejímu snoubenci. Hluboce uchvávena píše ve svém deníku: „Nyní vím, jak musím milovat Ježíše!“

- Manželská láska si nepřipouští tak snadno sebeklamy jako řeholní život. Člověk v manželství si také tak nezakládá na svých manželských ctnostech jako někdo, kdo žije v řeholi a je v nebezpečí soudit o sobě, že je „lepším křesťanem“.

Sem velmi zapadá příběh ze života sv. Kateřiny Janovské, která až do obrácení svého manžela byla velmi nešťastně vdaná.

Jeden dominikán se před ní chlubil svou velkou dokonalostí, kterou zdůvodňoval svým stavem: byl přece mnichem! „Ale když už mnoho a dlouho mluvil,“ vypráví text, „nemohla to Kateřina již poslouchat a zachvátil ji žhavý plamen čisté lásky. Vyskočila tak prudce, že se zdálo, jako by se pominula, a řekla: »Kdybych uvěřila, že váš oděv má takovou moc a já bych ho nemohla získat, bez rozmyslu bych ho z lásky z vás strhala. Možná že vedete záslušnější život než já. Na tom mi nezáleží. Ale to, že já bych ho nemohla milovat tak jako vy, mi žádným způsobem nedokážete.« A řekla to s takovým důrazem a oduševněním, až se jí rozpustily vlasy a spadly na její ramena. Byla pobouřena a ve svém vzrušení jako bez sebe, ale přesto plná spanilosti a důstojnosti: »Lásku nemůže nic zastavit, a když ji něco brzdí, není to čistá a ryzí láska k Bohu.« Když se vrátila domů a zůstala se svým Pánem sama, zvolala: »Ó, má Lásko, kdo mi může zabránit v tom, abych Tě milovala? Kdybych byla nejen vdaná, ale žila ve vojenském táboře, nic by mě nemohlo rušit v mé lásce. Co by to byla za lásku, kdyby ji mohl narušit svět nebo manžel?«

V žádném případě z „přednosti“ celibátního stavu nevyplývá, že by svatost, ke které jsou povoláni manželé, byla „menší“ a „levnější“ než svatost lidí žijících ve stavu svobodných. Spíše musíme říci: panenství má přednost před manželstvím a manželství má přednost před panenstvím. Jedno není pro druhé ve stavu konkurence, nýbrž patří k sobě.

Církev určitě v dalších desetiletích odhalí mnohem více svatých manželů, aby je dala Božímu lidu za vzor. Jedním z nich by mohl být poslední císař Rakouska-Uherska Karel. Popisy jeho života, zvláště doba jeho smrti

telného zápasu ukazují uchvacujícím způsobem, jak něžně miloval svou ženu a jak šťastný byl ve svém manželství. Bezprostředně před svou smrtí řekl císařovně: „Miluji tě bez hranic!“ Pak se ještě pokoušel modlit, ale císařovna ho naléhavě prosila, aby šetřil své síly: „Prosím tě, nemodli se. Spasitel je zde a drží tě ve své náruči. Zcela se mu odevzdej.“ „Ano,“ zašeptal, „v náruči Spasitele. A já s tebou, ty a já a milé děti...“ Poslední slova umírajícího byla: „Ježíši, přijď! Můj Ježíši, jak ty chceš..., Ježíši!“

I zde vidíme hlubokou jedno-
tlu lásky k Ježíši a lásky k vlastní ženě.

Různé cesty svatosti

Druhý vatikánský koncil důrazně učí: každý člověk musí „podle vlastních darů a milostí“ vykročit na cestu svatosti, na cestu dokonalé lásky.

Manželům text opakuje: musí jít „vlastní cestou“ (proprium viam)! To znamená: nemají se pokoušet být napůl mnichy nebo řeholnicemi, nýbrž mají být tím, čím jsou – manželé, kteří „jdou spolu životem ve věrné lásce, nacházejí v milosti sílu a oporu a děti, přijaté s radostí od Boha, naplňují křesťanskou naukou a ctnostmi evangelia.“

Mohou se učit od řeholníků? Jistě, tak jako se řeholníci mohou učit od ženatých a vdaných, především pokud jde o charisma toho druhého. Především učit se od druhého je jedna věc, a to dobrá, ale chtít jít touto cestou, i když není vlastní, je druhá věc, a to špatná!

Tak zcela nová tato nauka není a můžeme dodat – bohudíky! V klasické podobě již sv. František Saleský, francouzský biskup z 16. století, tedy daleko před geniálním a jasnozřivým zakladatelem „Opus Dei“ Escrivá de Belaguerem, věděl a učil. Na začátku jeho *Bohumily* stojí: „Zbožnost musí jinak praktikovat šlechtic, jinak řemeslník, pacholek nebo kníže, jinak vdova a jinak dívka, jinak vdaná. Ba co více – prak-

tičování zbožnosti musí být způsobeno silou, zaměstnání a povinností jednoho každého.“ Světec pak vysvětluje: „Bylo by to v pořádku, kdyby biskup chtěl žít o samotě jako poustevník? Nebo kdyby se ženatý tak málo staral o peníze jako kapucín? Může řemeslník trávit celý den v kostele, jak to dělají mniši? Mohou na druhé straně být mniši rozjímavého řádu pro každého k dispozici, jak musí být biskup?“ Klást otázky znamená znát odpověď: „Taková zbožnost by byla směšná, nezřízená, ano – nesnesitelná.“

Z toho plyne, že manželé musí usilovat o svatost, ale ve svém manželství, a přitom není vůbec na překážku, je-li jejich manželství šťastné! Nikdo nechce popírat, že i kříž nešťastného manželství může a má být cestou ke svatosti. Ale chybně by bylo dospět k závěru, že oblažující manželská láska je zde překážkou!

K tomu existuje obdivuhodná – tady je to slovo opravdu přiměřené – odpověď sv. Tomáše Akvinského. Ten jednou položil otázku, zda je manželství opravdu svátost, a sám si předkládá námitku: svátosti mají přece své působení z Kristova utrpení. Manželstvím však člověk není veden ke Kristovu utrpení (conformatur), nýbrž naopak, je zdrojem radosti (delectatio). Tomáš vyvrací tuto námitku: manželství sice nečiní Kristu podobným v utrpení, ale působí onu „lásku, se kterou Kristus trpěl pro církev, aby se s ní zasnoubil“.

Tomáš však současně v souvislosti s otázkou o manželství říká, že cena lidského úkonu nezávisí na tom, jak je „těžký“, nýbrž jen a jen na stupni lásky, s jakou je vykonán. Z toho pak plyne – prožívaná, naplněná, oblažující manželská láska je cestou, na kterou se mají manželé dívat jako na svou specifickou cestu ke svatosti. Tím není popřeno, že tato láska obsahuje i kříž a může přímo přijmout formu kříže.

(Dokončení příště)

Potravy jsou neobhajitelné

Jak ukázala veřejná disputa-
ce v Poslanecké sněmovně na téma „Interrupce z pohledu lékaře“ (11. 11. 2003), umělé potraty nejsou obhajitelné ani z lékařského, ani z jiného eticky přijatelného hlediska. Přednášku o potratech vyvolal náš návrh novely interrupčního zákona, který se bude ve sněmovně projednávat na počátku příštího roku. Samotná debata lékařů přinesla zajímavá zjištění jak o úrovni jejich znalostí, tak i pokud jde o úroveň jejich mravní výbavy.

Pro křesťanského lékaře by otázka potrat – ano, nebo ne – neměla existovat. Zabití počátečního dítěte je nejen v rozporu s elementární lidskostí, ale samozřejmě odporuje také učení Církve. V parlamentu diskutovali i věřící lékaři, ale nikdo to nepřipomínal. Příspěvky se nesly v odborném duchu, některé více, jiné méně. Zatímco odborníci, např. embryolog docent MUDr. Petr Hach, na základě posledních vědeckých poznatků jednoznačně konstatovali, že potratem se zabijí svébytný lidský jedinec, byť v prenatálním stavu, obhájci legality potratů se pokoušeli tuto skutečnost velice nevědecky zpochybnit.

Podivnou a s posláním lékaře neslučitelnou větu pronesl např. chirurg prof. MUDr. Pavel Paško: „Hodnota svobodného rozhodnutí je víc než hodnota života(!)“. Užil dokonce srovnání s Janem Husem a Janem Palachem, kteří ovšem mohli rozhodovat o *svém* a nikoli o *cizím* životě. Že při potratu jde o zabití lidského plodu, se Paško snažil zpochybnit srovnáním s asistovaným těhotenstvím, kde dochází k oplodnění více vajíček. „Kdybychom řekli, že počátkem života je oplodněné vajíčko, tak co s těmi dalšími vajíčky? To jsou potom permanentní vraždy,“ dospěl poněkud překvapivě k logickému závěru pan profesor.

Stále se rozšiřující mravní otřlost ve vztahu k lidskému životu vystihl doc. Hach, když konsta-

toval, že „medicína je nucena likvidovat jedince v míře, o které se válečným ztrátám ani nesnilo, a je tlačena do situace, kdy by měla souhlasit se zabíjením starých a nemocných jedinců na jejich přání“. Příčinu takového mravního sesuvu vidí v tom, že interrupce je pokládána jen za „mechanismus nápravy sexuální nevázanosti“.

Skutečně vážným problémem, k němuž se lékaři ve svých příspěvcích neustále vraceli, byla otázka geneticky vadných plodů. Potrat v takovém případě prof. Paško pokládá za humanitní řešení. Za antihumanitní by naopak považoval, kdyby žena musela porodit dítě např. s nevyvinutým mozkem. Jak ale upozornili jiní lékaři, takový příklad je extrémní, a v naprosté většině potratů jde o usmrcení zcela zdravého plodu. Podle doc. Hacha je i narození částečně postiženého dítěte menším zlem nežli potrat. V určitých případech může být takové dítě i dobrem pro rodinné vztahy.

V souvislosti s naším návrhem novely na změnu potratové praxe podle Listiny základních lidských práv a svobod (která zajišťuje ochranu života dítěte i před narozením) je pozoruhodné, že také Spojené státy a Rusko v poslední době omezují umělé potraty v pokročilém stupni těhotenství. Po létech ultraliberální praxe nebude v obou zemích možné – až na malé výjimky – uměle ukončit těhotenství po 12. týdnu.

Náš návrh novely je v souladu s tímto mezinárodním trendem, který ve smyslu vyjádření Svátého otce Jana Pavla II. směřuje od kultury smrti ke kultuře života. Novela, umožňující provedení potratu jen v případě ohrožení života matky nebo znásilnění, má být důležitým legislativním nástrojem k uvedení práv dětí do souladu s kulturní a civilizační úrovní třetího tisíciletí po Kristu.

Dr. Jiří Karas,
poslanec

Bašta Pána Boha (46)

Chvěje se hlubokou, posvátnou úctou, pozvedl Coudrin bílou hostii, ve které tlouklo živé Boží srdce, a pronesl posvátná slova obětního daru.

Potom Pán zaujal své místo v mladých srdcích a dal jim sílu, kterou tato hrozná doba také od nejmenších křesťanů vyžadovala.

A nebylo nikoho mezi přítomnými, kdo by pro tuto hodinu s radostným srdcem neobětova svůj život.

STAŘEC SE SKŘÍŇKOU NÁPLASTÍ

Ulicemi Chatellerault se unaveně vleče starý muž. Vypadá jako slepec, neboť má černé brýle, ohmatává opatrně holi pouliční dlažbu, než udělá další krok, a je doprovázen štíhlým, tmavovlasým chlapcem. Skříňku, jakou mívají podomní obchodníci a pouliční prodavači, nese na řemenu na své hrudi.

Mlčky jde nerovný pár svou cestou. Ale když oba spolu přecházeli napříč náměstím, vystoupil proti nim otrhaný národní gardista a volal:

„Hej tam, stát, vy dva! Ukažte, co máte v té skříňce!“

„Samé dobré věci, léčivé věci, potřebné věci!“ zaskuhral stařec a otevřel třesoucima se rukama své putovní zboží. „Chce se občan podívat? Masti proti hořečce a nemocem, náplast proti smůle, pryskyřičná náplast, říkáám, zázračné náplasti. Jalovcové bobulky, máta kadeřavá, puškovec – všechno proti choleře. Baňky k pouštění žilou! Jestli je snad občan trochu víc plnokrevný, může si dát nasadit několik mých baněk. Udělá se jen maličký řez, vůbec to nebolí!“

„Nee, nee, jen si to nechej, starý!“ šklebí se občanský voják. „Dnes máme zde ve Francii úplně jiné prostředky než ty tvoje baňky. Copak jsi ještě neslyšel, že byla nyní vynalezena jedná mašinka k pouštění žilou? Gilotina se jmenuje, ta udělá také

jen maličký řez, vůbec to nebolí, hahaha!“ Gardista se směje svému vtipu, až se mu slzy kutálejí po tvářích.

„Slyšel jsem o tom, o té gilotině,“ pokašlával stařec. „Dej ti Bůh, ať si s ní neuděláš bližší známost!“ „Jaképak dej Bůh!“ nadával voják. „Zdáš se být trochu hloupý na hlavu, starý, když ještě nevíš, že Bůh je ve Francii zrušen. Ale sbal si klidně svoje harampáči. Chtěl jsem se jenom podívat, jestli nemáš uvnitř nějaké státu nepřátelské letáky. Potuluje se teď po Francii všelijaká cháska, na kterou se musí dávat pozor. Ale táhni jen dál a zkus se svých baněk zbavit! Uděláš jistě obchody!“

„Myslíte si doopravdy, že udělám v Chatellerault obchody?“ zeptal se stařec prostomyslně. „Je tady ve městě hodně nemocných?“

„Jistě, jistě,“ tropil si posměch rudý, „jdi jen ke starému hodináři támhle naproti na rohu. Ten brzy vydechne naposled. Snad si něco z tvých mastičkářských krámů odkoupí. A tam naproti U zlaté labutě je stará Marie a má souchotiny, vykašlává snad už i srdce z těla. Ta se také potěší, když ji zase uzdravíš. Kromě toho tam vy dva také můžete dostat ubytování, aniž byste platili. Třeba budou mít pro vás dokonce ještě uzenu, Ty beztoho nevypadáš, že bys měl každý den husí pečinku, a ten dlouhý klacek taky vyhlíží, že je špatně krmený! Hahaha!“

„Ano, my jsme chudí lidé a velmi děkujeme za informace. Zkusíme štěstí!“ Nato se vydal stařec se svým mladým průvodcem opět na cestu a ke své velké radosti viděl občanský voják, že

oba skutečně zmizeli v hodinářově obchodě.

„Pochválen Pán Ježíš Kristus,“ pozdravil mastičkář, když se ho paní s ustaraným a utrpeným obličejem ptala, co si přeje.

„Až na věky, amen,“ odpověděla žena mastičkáři ze zvyku.

Potom však strnula hrůzou a koktala: „Ale jakpak můžete ten pozdrav říci nyní, v této době, v které teď žijeme? Copak nevíte, že ...?“

„Ale, ale, vím všechno!“ usmál se stařec. „Vím rovněž, že jste dobrá katolička, jinak byste pozdrav neopětovala. Ale co nevíte vy, je, že jsem kněz.“

„Co, vy jste kněz?“ zajíká se žena, zatímco jí stoupá červeň do tváře. „Je to skutečně pravda? Ano, pak pojďte přece se mnou, pojďte honem se mnou!“

V zadní místnůstce jí vysvětluje kněz Petr Coudrin, neboť nikdo jiný se neskrývá pod maskou podomního obchodníka, že už je dlouho na cestách po městech a vesnicích diecéze Poitiers, aby nemocným přinesl útěchu svátostí umírajících.

Hodinářova žena je bez sebe radostí a údivem. „Můj Bože, to je štěstí, to je štěstí!“ opakuje stále. „Jak se můj muž potěší! Leží smrtelně nemocný v posteli. Víte, on už počítal s tím, že bude muset umřít bez Boží posily, a nyní jste přišel vy! Vás sem musel přivést anděl strážný!“

„Ano, anděl strážný a národní gardista, který drží tam venku patrole,“ usmál se spokojeně kněz. „Teď mě ale zaveďte k nemocnému!“

Štěstí umírajícího bylo nepopsatelné. Když mu kněz udělil rozhřešení a posvátný chléb Boží, který nosil stále u sebe, rozzářily se jeho oči nevýslovnou radostí.

„Nyní mohu umřít, nyní mohu klidně umřít,“ opakoval stále a uchopil ruku kněze, aby ji stiskl s překypující vděčností.

V hodinářově domě se Coudrin dověděl ještě o mnoha dalších nemocných, kteří si jistě také toužebně přejí útěchu Církve. A když Coudrin se svým průvodcem přecházeli zase náměstím, mohl národnímu gardistovi, který se jízlivě zajímal o úspěch jeho podomního obchodu, s dobrým svědomím odpovědět, že den nebyl marný.

„Byl to opravdu požehnaný den,“ opakoval znovu starý obchodník, obrácen ke svému mladému průvodci. „Ale budu rád, Roberte, když tě ubytuji v La Motte d'Usseau. Nemohu už být déle odpovědný za to, že tě stále přivádím do nebezpečí.“

Chlapec však rozhodně zavrtěl hlavou a řekl: „Ne, důstojnosti, zůstanu s vámi. Ve dvou jde přece všechno mnohem lehčeji. Nemůžete se mě tak úplně zbavit.“ Tu si stařec povzdechl a mlčky pokračoval v cestě ke Zlaté labuti. Ano, chlapec měl pravdu, ve dvou je to mnohem lehčí, a když byli jednou skutečně v nebezpečí, prokázal právě Robert ty nejlepší služby. Když totiž kněz při hledání nemocného v domě jednoho jakobína probudil svým zbožným pozdravem hněv a podezření, vysvětlil Robert jednoduše, že jeho „dědeček“ to nemá v hlavě zcela v pořádku, takže jim už dali pro příště pokoj. Ano, ten chlapec byl dobrou pomocí! Ale jak mohl být Coudrin naproti tomu zodpovědný jeho matce, které přece slíbil, že přivede chlapce do bezpečí?

Nyní už ale nebyl čas na takové myšlenky, protože oba právě vstupovali do hostince U zlaté labutě.

Také stará děvečka Marie byla bez sebe radostí, když jí kněz přinesl pomoc Církve.

„Tak přece ještě Bůh našel starou Marii,“ zajíkala se v bezmezném štěstí, zatímco jí slzy radosti stékaly po vráscitém obličejí.

(Pokračování)

RADIO MARIA

Stále přibývá katolických rozhlasových vysílačů. Radio Maria tvoří dnes velkou rodinu, která je zastoupena v 35 zemích světa, v 17 dalších se jeho vysílání připravuje. Tyto vysílače nejsou vydržovány katolickou církví. Radio Maria je také v Albánii, Rakousku, Chorvatsku, Francii, Itálii, Maltě, Španělsku a v Rusku. Je možno je přijímat také prostřednictvím družice Astra 1.

NEJROZSÁHLEJŠÍ LETOŠNÍ VÝSTAVA BETLÉMŮ V ČR

V Obecním vlastivědném muzeu ve Švábenicích u Vyškova je otevřena ve dnech: **13., 14., 20., 21., 25., 26., 27. a 28. 12. 2003, 1., 4., 11., 18. a 25. 1. 2004.** velká výstava 300 betlémů naší i zahraniční produkce s názvem: **Pojďte všichni k jesličkám.** Otevřeno je vždy odpoledne od 14.00 do 17.00 hod. Příležitostně je možno shlédnout stále expozice jak v Obecním, tak i v Kostelním muzeu. Vstupné dobrovolné – jste srdečně zváni.

OREL JEDNOTA OLOMOUC srdečně všechny zve ke slavení mše svaté do chrámu sv. Michaela v Olomouci **2. prosince v 16 hodin**, úmysl: za pěkné vztahy v rodinách, zvláště orelských.

POKRAČUJÍCÍ VRAŽDY KATOLÍKŮ V KOLUMBII

4. listopadu zastřelili na otevřené ulici dva neznámí pachatelé katolického kněze a jeho farní sekretářku. Další den hlásily sdělovací prostředky, že ve Villavicencio byl nalezen probodnutý 44letý kněz. Seznam zavražděných tak stále narůstá. Od roku 1984 je to již 50 obětí z řad kněží, biskupů a misionářů.

RODINNÉ VYUČOVÁNÍ NAVZDORY POKUTÁM

Ačkoliv soud v Gießenu odsoudil 5. listopadu manžele Bauerovy z Gemündenu k pokutě 400 € za to, že odmítají posílat své děti do veřejné školy, trvají rodiče na tom, že i nadále budou pět ze svých osmi dětí vyučovat sami doma (tři ještě nejsou školou povinné). Rodina je evangelického vyznání. Manželé Bauerovi vytykají veřejné škole, že podkopává autoritu rodičů a účtu k nim, stud a biblické ideály. Odmítají rovněž výuku v duchu evoluční teorie a ustavičné konfrontace v oblasti sexuální výchovy. Soudkyně ospravedlňovala zaměření školní výchovy tvrzením, že škola musí odpovídat tomu, s čím se děti denně setkávají. To by znamenalo, že se všechny děti musí přizpůsobovat nekřesťanskému prostředí. Singrid Bauerová však je toho názoru že společenské normy nemohou být vedoucí linií pro křesťany, jejich myšlení a jednání. V Německu je v domácím vyučování asi 500 dětí. V USA jsou to podle odhadu asi 2 miliony chlapců a dívek.

Před rokem vyvolal v celém Německu pozdvižení případ společenství „Dvanáct kmenů“ z Nördlingenu, které rovněž vyučuje své děti doma. Z nařízení bavorských školních úřadů odvezla policie 20 dětí do školy násilím. Další den však opět pokračovala domácí výuka. Policie a úřady uznaly, že nemohou vozit děti denně s křikem a pláčem v policejním autě. Rodiče dostali mezitím pokuty ve výši 100 000 €, ale tato částka je vzhledem k majetkovým poměrům rodin zcela nevyimadatelná.

KŘÍŽ VE ŠKOLNÍCH TŘÍDÁCH

Jako reakci na spor o kříž ve školních třídách rozhodl parlament severoitalské oblasti Piemont, aby ve všech úředních budovách byl opět na stěny umístěn kříž. Parlament se také přiklání k požadavku konzervativní strany Alianza Nazionale, aby v příští regionální ústavě byly zakotveny křesťanské hodnoty.

MODERNÍ PRONÁSLEDOVÁNÍ KNĚŽÍ

Anglikánský biskup Peter Foster bude podroben policejnímu výslechu, protože vyslovil v místním tisku názor, že homosexualita je vyléčitelná. Biskup řekl, že homosexualita akceptuje, mají však žít celibátně. Sexualitu je možno prožívat jen v řádném manželství. Za obdobný názor byly podány dvě žaloby na kardinála Meisnera.

Liturgická čtení

Neděle 30. 11. – 1. neděle adventní

1. čt.: Jer 33,14–16

Ž 25(24),4–5ab.8–9.10+14

Odp.: 1b (*K tobě, Hospodine, pozvedám svou duši.*)

2. čt.: 1 Sol 3,12–4,2

Ev.: Lk 21,25–28.34–36

Pondělí 1. 12. – nez. pam. sv. Edmunda Kampaiana

1. čt.: Iz 2,1–5

Ž 122(121),1–2.3–4a,(4b–5.6–7)8–9

Odp.: srov. 1 (*Do domu Hospodinova půjdeme s radostí.*)

Ev.: Mt 8,5–11

Úterý 2. 12. – ferie

(v plzeňské diecézi: svátek Výročí posvěcení katedrál)

1. čt.: Iz 11,1–10

Ž 72(71),1–2.7–8.12–13.17

Odp.: srov. 7 (*V jeho dnech rozkvetne spravedlnost a hojnost pokoje navěky.*)

Ev.: Lk 10,21–24

Středa 3. 12. – památka sv. Františka

Xaverského

1. čt.: Iz 25,6–10a

Ž 23(22),1–3a.3b–4.5.6

Odp.: 6cd (*Přebývat smím v domě Hospodínově, na dlouhé, předlouhé časy.*)

Ev.: Mt 15,29–37

Čtvrtek 4. 12. – nez. pam. sv. Jana Damašského

1. čt.: Iz 26,1–6

Ž 118(117),1+8–9.19–21.25–27a

Odp.: 26a (*Požehnaný, kdo přichází v Hospodínově jménu. Nebo: Aleluja.*)

Ev.: Mt 7,21.24–27

Pátek 5. 12. – ferie

1. čt.: Iz 29,17–24

Ž 27(26),1.4.13–14

Odp.: 1a (*Hospodín je mé světlo a má spása.*)

Ev.: Mt 9,27–31

Sobota 6. 12. – nez. pam. sv. Mikuláše (v českobudějovické diecézi: slavnost sv. Mikuláše)

1. čt.: Iz 30,19–21.23–26

Ž 147(146),1–2.3–4.5–6

Odp.: Iz 30,18 (*Šťastní jsou všichni, kdo doufají v Hospodina. Nebo: Aleluja.*)

Ev.: Mt 9,35–10,1.5–8

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE 30. 11.	PO 1. 12.	ÚT 2. 12.	ST 3. 12.	ČT 4. 12.	PÁ 5. 12.	SO 6. 12.
Antifona	42	42	42	1722	42	42	42
Žalm	783	783	783	783	783	783	783
Ranní chvály:							
Hymnus	42	42	42	1723	42	42	42
Antifony	46	828	843	858	874	890	906
Žalmy	813	828	843	858	874	890	906
Kr. čtení a zpěv	46	50	54	1724	60	63	66
Antifona k Zach. kantiku	47	1601	54	1724	60	64	66
Prosby	47	51	54	1724	60	64	67
Záv. modlitba	48	1601	55	1602	1603	64	1603
Modlitba během dne:							
Hymnus	43	43	43	43	43	43	43
Antifony	44	44	44	44	44	44	44
Žalmy	818	833	849	863	879	895	911
Krátké čtení	48	52	55	58	61	64	67
Záv. modlitba	48	51	55	58	61	64	67
Nešpory:							
Hymnus	41	41	41	1727	41	41	41
Antifony	45	49	838	853	868	884	900
Žalmy	808	823	838	853	868	884	901
Kr. čtení a zpěv	45	49	53	56	1730	62	65
Ant. ke kant. P. M.	45(C)	50	1602	56	1731	62	65
Prosby	46	50	53	56	1731	62	66
Záv. modlitba	48	48	1601	55	1602	1603	64
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260

NOVINKY

František Šimíček:
ZÁZRAKY SE STÁVAJÍ I DNES!

Na počátku třetího tisíciletí je lidstvo plné obav – svět se zmitá ve válkách, přírodních katastrofách a neštěstích. Přitom odpadá od Boha, čímž dochází k rozkladu morálky, následně k rozpadu rodin, záplavě nevyléčitelných nemocí a rozkolu v Kristově církvi. F. Šimíček však staví před čtenáře opěrné body pro život důvěry v Boží prozřetelnost – jsou to zázraky, které se staly ve 20. století. Ty ukazují, že Bůh je stále stejně mocný a že je Vlákem dějin, i když lidstvo jde cestou, která může skončit zkázou světa.

*Matice cyrilometodějská s. r. o.,
brož., A5, 44 stran, 35 Kč*

MUDr. Ladislav Kubíček:
ŽIVOT - NEJVĚTŠÍ UMĚLECKÉ DÍLO

Obdivovat Boží umění v celém jeho stvořitélském díle a ve všem, co pozemský život přináší, a to i v situacích a stavech bolesti a utrpení – to je posláním této knížky, která chce volat do celého světa své Magnificat. Druhé vydání.

*Matice cyrilometodějská s. r. o.,
brož., 197x120 mm, 96 stran, 61 Kč*

Z JINÝCH NAKLADATELSTVÍ

James A. Feehan:
NA STRANĚ ANDĚLŮ

Feehanovy texty mají posloužit jako možný podnět pro kněze k homiliím na různá témata. Mohou však pomoci také katechetům, rodičům či jiným zvěstovatelům radostně zvěsti o Božím království.

*Karmelitánské nakladatelství,
brož., 162x118 mm, 142 stran, 119 Kč*

P. Pavel Jagoš:
**NA CESTĚ K BOHU
ANEB PRŮVODCE MODLITBOU**

Modlitební knížka, která obsahuje základní společné modlitby, modlitby v rodině, ranní a večerní modlitby, modlitby při jídle, v různých situacích, během mše svaté. Na závěr jsou jednotlivé části základních modliteb pro snadnější pochopení a hlubší prožití krátce vysvětleny, je přidána modlitba růžence, křížové cesty, loretánských litaní a novény za rodiče. Texty jsou provázeny ilustracemi Anny Presové.

*Kartuziánské nakladatelství,
brož., A6, 128 stran, 75 Kč*

Uvedené knihy si můžete objednat na adrese:

Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1;
tel.: 587 405 431, fax: 585 222 803, e-mail: knihy@maticecm.cz

Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese

www.maticecm.cz

772 00 Olomouc 2
147/2002
P.P.

TZ

771 11 Olomouc 1
Dolní nám. 24
Matice cyrilometodějská s. r. o.